
HAASTATTELU

Sisäministeri

**PAULA
RISIKKO**

TEEMA

**ARKTINEN
ULOTTUVUUS**

MAANPUOLUSTUS

Päätoimittaja: Ylijohtaja Janne Kuusela

Toimituskunta

Päätoimittaja Arno Ahosniemi

Päätoimittaja Päivi Anttikoski

Professori Tuomas Forsberg

Kommodori Jan Engström

Viestintäjohtaja Max Arhippainen

Toimittaja Tuomo Lappalainen

Osastopäällikkö Matti Saarelainen

Tieto- ja viestintäjohtaja Marjo Timonen

Toimitussihteeri: Everstiluutnantti Timo Hänninen

Toimituksen sihteeri: Juha Valtamo

Toimitus

postiosoite: PL 266, 00171 Helsinki

käyntiosoite: Maneesikatu 6

puhelin: +358 40 149 3649

(toimisto-aika tiistai–torstai klo 12.00–16.00)

sähköposti: maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com

www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi

Maanpuolustus-lehdessä esitetyt mielipiteet ovat asianomaisten kirjoittajien omia näkemyksiä eikä niiden tarvitse välttämättä edustaa lehden toimituskunnan tai Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kantaa.

Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin käyneiden osoitteenmuutokset toimituksen postiosoitteella tai sähköposti: maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com.

Alueellisen maanpuolustuskurssin käyneiden osoitteenmuutokset alueellisille yhdistyksille, yhteystiedot lehden loppuosassa.

Maanpuolustus-lehden levikki on 12 000 kappaletta.

Ilmoitushinnat:

3. kansi (takakannen sisäpuoli) 1 200 €

kokosivu 1 000 €

½ sivu 600 €

¼ sivu 300 €

Ilmoittajia pyydetään ottamaan yhteyttä toimituksen sihteeriin.

Graafinen suunnittelu ja taitto: Riikka Haahti

ISSN 0357-2080

Erweko, Helsinki 2017

Seuraava Maanpuolustus-lehti ilmestyy joulukuussa 2017. Lehden ilmoitusten tulee olla toimituksen sihteerillä (maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com) lehden lopussa olevan mediakortin aikataulun mukaisesti.

Painotus

Viileän rauhallista yhteistyötä

Suomi vastaanotti Arktisen neuvoston kiertävän puheenjohtajuuden Yhdysvalloilta 11.5.2017. Neuvoston painoarvo on kasvanut arktisen alueen maailmanlaajuinen merkityksen lisääntyessä. Kaksivuotinen puheenjohtajuuskausi tuo Suomelle sekä kansainvälistä näkyvyyttä että vaikutusmahdollisuuksia. Samalla avautuu tilaisuus tuoda esiin suomalaista arktista osaamista ja kartoittaa uusia taloudellisia mahdollisuuksia.

Suomen edellisellä puheenjohtajuuskaudella vuosina 2000–2002 arktista yhteistyötä kehitettiin nykyiseen verrattuna hyvin myönteisessä ilmapiirissä. Tällä kertaa Suomi otti puheenjohtajuuden vastaan epävarmemmaksi muuttuneessa poliittisessa ympäristössä. Yhdysvallat kaavaili omalle puheenjohtajuuskaudelleen arktisten maiden huippukokousta, mutta luopui ajatuksesta. Suomi harkitsee huippukokouksen koolle kutsumista, jos kansainvälinen tilanne sen sallii ja jos kokoukselle on sovittavissa sen tasoa vastaava asialista.

Suomen puheenjohtajuuskauden päätteeksi nostettiin kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Näiden laajempien teemojen alla puheenjohtajuuskauden prioriteetteja ovat ympäristönsuojelu, meteorologia, viestintäyhteydet ja koulu-tus. Nämä Arktisen neuvoston mandaattiin sopivat teemat korostavat Suomen perinteisiä vahvuuksia ja ovat jäsenmaita yhdistäviä strategisia tavoitteita.

Ilmastonmuutoksessa arktinen alue on eturintamassa. YK:n pääsihteeri on luonnehtinut arktista aluetta sanoilla "Ground Zero for climate change". Tasavallan presidentti Sauli Niinistö puolestaan totesi maaliskuussa Arkangelissa pidetyn arktisen foorumin avauspuheenvuorossa seuraavasti: "Jos menetämme arktisen alueen, menetämme koko maailman". Viimeksi presidentti Niinistö nosti esiin tarpeen torjua arktisen alueen ilmastonmuutosta tavatessaan Yhdysvaltain presidentin Washingtonissa.

Arktisella alueella on merkitystä myös Suomen turvallisuuden kannalta. Vaikka puolustuskysymykset eivät kuulu Arktisen neuvoston asialistalle, ei arktinen alue ole suinkaan sotilaallinen tyhjiö. Arktista aluetta ei onneksi nähdä erityisen konfliktierkkänä alueena, mutta kiristynyt turvallisuuspoliittinen tilanne heijastuu myös pohjoiseen. Suomen intresseissä on vaikuttaa siihen, että arktinen säilyy rakentavan yhteistyön alueena ja lämpötila riittävän viileänä tälläkin saralla.

Janne Kuusela
Päätoimittaja

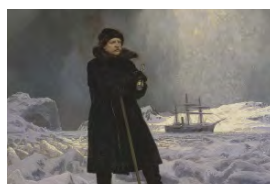

Enabling the human possibilities of technology

NOKIA

nokia.com

Kannen kuva:
Tina Takala/
Puolustusministeriö

- 1 Pääkirjoitus
- 3 Sisällys

HAASTATTELU

- 4 Paula Risikko

TEEMA: ARKTINEN ULOTTUVUUS

- 12 Aleksi Härkönen: Arktisen neuvoston Suomen puheenjohtajuuskausi
- 20 Sakari Martimo: Suomi arktisessa turvallisuusympäristössä
- 26 Harri Mikkola: Arktisen alueen taloudellinen ja poliittinen kehitys
- 30 Paul Berkman: Hosting the First 'Arctic Summit' During the Finnish Chairmanship of the Arctic Council

ARTIKKELIT

- 34 Kimmo Himberg: Sisäisen turvallisuuden strategiaa rakentamassa
- 38 Päivi Kaukoranta: Kansainvälisen avun antaminen ja vastaanottaminen
- 42 Katri Pynnöniemi: Venäjän turvallisuuspolitiikan tutkimuksen suuntaviivat
- 44 Petteri Lahu: Turvallisuuspolitiikan tutkimuksen kehitys Maanpuolustuskorkeakoulussa
- 46 Olli-Pekka Heinonen: Suomi 100 -artikkeli
Tasa-arvoinen koulutus on turvallisuuspolitiikkaa

KIRJA-ARVIO

- 50 Max Arhippainen: Linnakesaarten kauneuden aarrearkun kansi avautuu

MAANPUOLUSTUSKURSSIT

- 51 100. JK
- 52 59. TK
- 53 52. EK

MAANPUOLUSTUSKURSSIYHDISTYKSEN TOIMINTA

- 54 Timo Soini yhdistyksen syyskokouksessa
- 54 Presidenttiehdokkaiden turvallisuuspolitiikan paneeli
- 55 Taistelu puolustuksen määrärahoista
- 55 Yhteistyötä Euroopassa
- 56 Juoksukerholla vauhti päällä
- 56 Yhteistyötä luonnossa
- 57 Kulttuurijaosto Suomen Pankissa
- 58 Vuoden 2017 Maanpuolustusgolf

- 60 KURSSIEN KOKOONTUMISIA
- 68 ALUEELLISET YHDISTYKSET

Sisäministeri

PAULA RISIKKO

---

*Sisäministeri Paula Risikko antoi Maanpuolustus-lehdelle haastattelun 16.8.,
juuri ennen Turun puukotustapausta.*

Teksti Timo Hänninen, kuvat Tiina Takala

L **Laajan kansainvälisen turvallisuustutkimuksen mukaan Suomi on maailman toiseksi turvallisin maa ja suomalaisten turvallisuuden tunne on kansainvälisestikin vertailtuna korkea. Mitä tekijöitä te näette tämän taustalla?**

Näkinsin, että iso asia on se että meillä on korkea luottamus viranomaisiin. Suomessa tutkitusti poliisiin luottaa 96 % ja pelastustoimeen 98 % kansasta. Se luottamus ei tule, jos se ei ole ansaittua. Me ymmärrämme luottamuksen merkityksen. Tämä vetää nöyräksi, koska luottamus pitää ansaita joka hetki. Toisaalta poliisi ja pelastustoimi ovat olleet jo pitkään luottamusta nauttavia viranomaisia.

”Turvallisuus on ihmisen perustarve.”

Tietenkin on myös monta muutakin syytä, miksi turvallisuuden tunne on Suomessa vahva. Esimerkiksi se, että meillä korruptio on vähäistä, vaikuttaa turvallisuuden tunteeseen. Toisaalta onhan meillä koettu kouluampumisia ja muita sisäisen turvallisuuden uhkia. Tutkimusten mukaan ihmiset kuitenkin kokevat olonsa turvalliseksi. Vaikka he tietävät, että tässä maassa on rikollisuutta ja väkivaltaa, he eivät välttämättä koe sen uhkaavan juuri heitä. Suomalaiset luottavat siihen, että viranomaiset pystyvät estämään rikollisuuden leviämisen. Lisäksi Suomessa viranomaiset toimivat aina parhaalla mahdollisella tavalla. Toki meillä on hyvinvointiyhteiskunta, jossa sosiaali- ja terveydenhuolto toimivat ja Suomessa on rikoksiin vahva ennaltaehkäisevä ote. Lisäksi turvalisuuteen liittyvää lainsäädäntöä on kehitetty koko ajan.

Nämä kaikki tekevät yhdessä turvallisuuden tunteen. On myös huomattavissa, että ei Suomessa olla kuitenkaan lapsenuskoisia. Kaikki kyllä ymmärtävät sen, että Suomi ei ole mikään lintukoto. Niin ikään Suomi ei ole irti globaalista muutoksesta. Suomalaiset ymmärtävät kyllä sen mitä tapahtuu ympärillä olevissa maissa tai Euroopassa. Tämä heiluttaa turvallisuuden tunnetta.

Turvallisuus on ihmisen perustarve ja turvallisuuden tunne on aina hyvin yksilöllinen kokemus. Esimerkiksi ikäihmisillä saattaa yksinäisyys tuoda turvattomuutta. Tunne vahvistuu, jos perhe ei ole lähellä ja ihminen kokee, ettei saa palveluita. Ihmisillä on turvallisuuden suhteen hyvin erilaisia tilanteita. Nuoriso saattaa ajatella että heillä ei ole hätää. Toisaalta työtön kokee turvattomuutta, koska hänellä ei ole työtä. Turvallisuuden tunne on siis hyvin yksilöllinen kokemus, joka riippuu monesta asiasta.

Onko suomalaisten turvallisuuden tunteen tulevaisuuteen ja uskotteko luottamuksen jatkuvan?

Kyllä se meillä on yksi tavoite. Mainitsin jo aiemmin, että turvallisuus on yksi ihmisen perustarve. Olen aina sanonut, että jos ihminen kokee olonsa turvalliseksi, niin hän kestää jopa pientä särkyä ja kolotusta. Sen tähden näkisin, että valtiovallan ja päätöksentekijöiden yksi tavoite pitääkin olla, että pidetään omilla toimilla

ja teoilla yllä turvallisuuden tunnetta. Eikä pelkästään tunnetta, vaan aitoa välittämistä. Tämän hallituksen tavoitteena on, että Suomi on maailman turvallisimman ja yhdenvertaisin maa. Siihen me pyrimme kaikin toimin. Olen iloinen siitä että hallituksen puoliväliriihessä me otimme painopisteiksi työn, kasvun, osaamisen, välittämisen ja turvallisuuden.

Olen tyytyväinen, että hallitus on ottanut turvallisuuden painopistealueeksi. Se ei ollut tällaisena painopistealueena tämän hallituskauden alussa.

Näkinsin että tarvitsemme kolmella ladulla hiihtoa. Ladut ovat: toimivaltuudet, suorituskyky ja resurssit. Tarvitsemme näitä kaikkia kolmea. Näiden eteen meidän pitää tehdä kaikin tavoin töitä. Turvallisuus ei ole yksin sisäministeriön homma, vaan se on kaikkien sektoreiden tehtävä. Kaikkien sektoreiden toimet vaikuttavat ihmisten turvallisuuden tunteen kokoemukseen. Tietysti me katsomme perään.

Satsaamme tulevaisuudessa paljon siihen, että meillä on sekä toimivaltuuksia, osaamista ja suorituskykyä että resursseja tehtävien hoitamiseen. Kyllä tässä kaikki tehdään!

Miltä näiden valossa Suomen sisäisen turvallisuuden kehittäminen näyttää resurssien kannalta ja kuinka lisäresursseja tullaan priorisoimaan sekä kohdentamaan teidän hallinnonalan sisällä?

Meidän hallinnonalan sisälle kuuluvat poliisi, rajavartiolaitos, pelastustoimi ja maahanmuutto. Maahanmuutto on tietysti oma sektorinsa ja se ei liity turvallisuuteen, mutta on siinä sekin vahva vivahde. Pelastustoimen uudistukseen satsataan ja pelastustoimen uudistus kytkeytyy osaksi maakuntauudistusta.

Kehysriihen lisäraha näkyy erityisesti poliisin henkilöstömäärässä. Olen ylpeä siitä että kykenemme pitämään 7200 poliisia. Pystymme takaamaan myös suojelupoliisille henkilöstön. On tärkeää, että suojelupoliisilla on tulevaisuudessakin riittävä resurssi käytössä. Niin sanottu kehyskorjauksella takaamme myös rajavartiolaitokselle resurssit ja erityisesti voimme satsata rajavartiolaitoksen osalta itärajan valvontaan.

PAULA RISIKKO

Sisäministeri Paula Risikko on toiminut aiemmin peruspalveluministerinä, sosiaali- ja terveysministerinä, liikenne- ja kuntaministerinä sekä eduskunnan toisena varapuhemiehenä. Kansanedustajana hän on toiminut vuodesta 2003. Hän on suorittanut 216. maanpuolustuskurssin.

”Me olemme tehneet tosi paljon ennalta ehkäisevää työtä.”

Tästä voi vetää sen johtopäätöksen, että olette varsin tyytyväinen puoliväliriihen tulokseen?

Kyllä voittopuolisesti. Tietysti enemmänkin rahaa meillä menisi ja olemme esittäneet muun muassa varoja kalustohankintoihin. Budjettiriiheen valmistauduttaessa kerromme kyllä, että haluamme kalustoamme kohentaa sekä hankkia suojaruustusta. Tämä on osa operatiivisen toiminnan tukemista. Näen kuitenkin tärkeänä, että meillä on riittävästi poliisihenkilöitä ja rajavartiolaitoksen henkilöstöä. Henkilöstöresurssi ratkaisee hyvin paljon. Onneksi saimme syksyn budjettiriihessä lisää määrärahaa.

Siirrymme tärkeään asiaan, johon olette aikaisemminkin ottanut kantaa – nuoriin. Tämän päivän turvallisuusviranomaiset tekevät paljon töitä nuorten syrjäytymisen estämiseksi ja vähentämiseksi. Millaisia kokemuksia tästä työstä on tähän mennessä saatu?

Valtavan hyviä. Meillähän samassa puoliväliryhmässä perustettiin ministeriryhmä juuri tähän työhön. Syrjäytymisestä on puhuttu maailman sivu. Se on sellainen aihealue, että yksin poliisi tai mikään muu viranomainen ei voi sitä ratkaista. Pitäisi aina mennä sinne juurisyihin ja pyrkiä vaikuttamaan sen nuoren elämään alusta lähtien, voi jopa sanoa jo ihan sieltä äitiysajasta tai sikiöajasta. Sieltä lähdetään kehittämään ihmisen turvallisuuden tunnetta ja hyvinvointia. Siitä syystä sanonkin, että tämä on monen ministeriön homma. On siis hyvä, että on perustettu ministeriryhmä tekemään toimenpiteitä syrjäytymisen ehkäisemiseksi useammasta näkökulmasta. Syrjäytymisen ehkäisy on ollut monen hallituksen painopiste – ja tulee myös olemaan tulevienkin hallitusten painopiste.

Mitä sitten näen omassa ministeriössä? Me olemme tehneet tosi paljon ennalta ehkäisevää työtä. Kyllähän poliisien ajasta menee rutkasti aikaa ennaltaehkäisevään työhön. Se on kaikkein parasta yhteiskuntaa hyödyttävää työtä, kun saadaan rikokset ehkäistyä.

Minulta on usein kysytty, mikä on sisäisen turvallisuuden suurin uhka? Sanon aina, että se

on syrjäytyminen koska se saattaa usein – vaikkakaan ei kaikissa tapauksissa – johtaa rikolliseen käyttäytymiseen, väkivaltaan tai se saattaa saada aikaan radikalisoitumista. Kun yksilö irrottautuu yhteisöstä, hän eräällä lailla syrjäytyy myös itsestään. Siinä on yksilön näkökulmasta surulliset seuraukset ja se vaikuttaa koko yhteiskuntaan ja koko lähiympäristöön.

Nostan esiin yhden hankkeen omalta sektorilta. Meillä on käynnissä niin sanottu Ankkurihanke, joka on aikoinaan Hämeenlinnasta lähtenyt liikkeelle ja tutustuin hankkeeseen myös vieraillessani Kokkolassa. Ankkuri-hankeessa moniammatillinen tiimi ottaa kopin niistä nuorista, jotka oireilevat rikoksilla. Tiimissä on poliisi, sosiaalityöntekijä, nuorisotyöntekijä ja psykiatrinen sairaanhoitaja. He yrittävät yhdessä auttaa nuoria, selvittää mistä rikollinen käytös johtuu ja mitä voidaan tehdä. Tällä vältetään se, että nuorta vain sakotetaan, laitetaan putkaan ja sitten lähetetään kotiin. Se on kuin flipperipeliä ja aina on edessä paluu lähtöruutuun. Rikokset vai pahenevat. Tässä on hyväksi havaittu herkyys, jolla asioihin puututaan.

Tällä toiminnalla samalla häivytetään viranomaisten saumakohtat pois?

Kyllä! Tiedonkulku paranee. Meillä on meneillään kehittämistyö, jotta saadaan viranomaisten tiedot liikkumaan toisille nopeammin. Jotta saadaan apua ihmiselle, viranomaisilla pitää olla riittävät tiedot. Tällöin pystytään auttamaan. Ymmärrän kyllä myös tietosuojaan näkökulman.

Sote-uudistuksella tulee olemaan kauaskantoiset vaikutukset – me tiedämme sen jo nyt. Sillä on iso merkitys siihen miten suomalaisten hyvinvoinnista vastataan. Te olette toiminnut muun muassa sosiaali- ja terveysministerinä sekä peruspalveluministerinä, joten tunnette aiheen hyvin. Olette puhunut paljon valinnanvapauden merkityksestä viime aikoina. Kuinka arvioisitte kokonaisuutena sote-uudistuksen etenemisen näkymää?

Kyllä se näyttää mielestäni hyvältä. Olen ollut mukana monessa hallituksessa ja sitä on aina

viety eteenpäin pala kerralla. Aina on päästy vähän eteenpäin ja aika monesti on törmätty perustuslakiin. Näinhän siinä kävi tälläkin kertaa. Olemme pitemmällä kuitenkin, kuin koskaan aikaisemmin. Maakuntahallinto, jossa se sote lepää ja josta talo kasvatetaan, alkaa olla rakennettu ja toimenpanoa vailla. Itse talon rakentaminen on edessä – mitä pitköspuita pitkin edetään ja minkälaisia turvapalkkeja taloon tehdään, ettei se ei romahda. Nämä yksityiskohtat pitää hioa ja perustuslailliset ongelmat ratkaista.

Valinnanvapaus ei ole mikään itsetarkoitus. Se on väline saavuttaa parempia palveluita. Valinnanvapaus on myös ihmisen eräänlainen tarve – ihminen haluaa valita. Ihmisellä pitää olla oikeus valita. Me maksamme kuitenkin niin paljon veroja, että meillä pitää olla mahdollisuus valita. Tämä ei ole mikään suomalainen keksintö. Englannissa valinnanvapaus on ollut käytössä 15 vuotta ja Ruotsissakin lähes kymmenen. Miksi minä olen valinnanvapauden puolestapuhuja, johtuu ennen kaikkea siitä että pelkään maakuntahallinnon pahimmassa tapauksessa keskittävän palveluita, kun sen sijaan palvelut pitää hajauttaa ihmisten lähelle. Erityisesti soteperuspalvelut pitää löytyä läheltä. Erikoispalvelut voidaan keskittää, koska ei meillä riitä osajatkaan. Se että meillä on valinnanvapautta, se tuo toimijoita lisää ja näin kaikki palvelut eivät keskity.

Toinen syy valinnanvapauden puolesta on tietysti ihan inhimillinen. Ihmisen pitää saada hoitoa mahdollisimman nopeasti. Aika paljon tulee kritiikkiä siitä, että kun soitat terveysasemalle, niin pääset kahden kuukauden päästä lääkärille. Se on liian pitkä aika jos sinulla on vakava sairaus. Näen, että meidän pitää saada nopeammin palveluprosessit pelaamaan.

Valinnanvapaus ei ole säätökohte, se vie resursseja. Pitkällä juoksulla se kuitenkin säästää, kun saamme taudit ja sairaudet hoidettua paremmin.

Siirrytään Suomi 100 vuotta teemaan. Millaisin eväin sisäministeri katsoo Suomen seuraavaa vuosisataa?

Satavuotias on kuitenkin sen ikäinen, että kotkotukset on jo jäänyt. Sitä on jo aika realistinen näkemään kolikon kaikki viisi puolta. Osaa jo enna-

”Tämä maa haluaa olla osa globalisaatiota.”

koida tulevaa. Näkisin, että tämä maa on jo osaava maa ja haluaa pysyä maailmankartalla. Tämä maa haluaa olla osana globalisaatiota. Globalisaatiossa on kaksi puolta – vaarat ja mahdollisuudet. On tärkeää, että me osaisimme hyödyntää globalisaation tarjoamat mahdollisuudet tulevaisuudessa. Historia on opettanut meitä paljon. Emme tiedä ihan kaikkea mitä tuleman pitää, mutta me olemme selvinneet hyvin vaikeista oloista. Ajattelen että meille on kertynyt resilienssiä. Mielestäni juhluvuoden teema ”yhdessä” on muistutus siitä, että yhdessä tämä maa on rakennettu ja yhdessä selvittää myös tulevaisuudesta. Vaikka meillä on kuinka paljon resursseja ja hienot rakenteet, mutta jos yksilöiden resilienssi hiipuu, niin sitten peli on menetetty. Ei se riitä että meillä on viranomaistoimintaa ja pelit ja vehkeet sekä hyvinvointiyhteiskunnan rakenteet, jos ihmiset voi huonosti. Sekin pitää muistaa.

Olette juuri valmistunut maanpuolustuskurssilta 216. Olitte oman kurssinne emäntä. Mitä kurssista jäi mieleen?

Ensimmäisenä tulee mieleen hyvä opetus. Minulle kurssi sattui hyvään saumaan. Olin keväällä kurssilla ja kesällä minusta tuli sisäministeri. Aivan kuin olisi tarkoitettu, että olin kurssilla. Paljon siellä oli sellaista mitä olin ministerinä kokenut, mutta kurssilla sain uuden ulottuvuuden asioihin. Sisältö oli mainiosti rakennettu. Samastakin asiasta löytyi eri puolia ja näin, että asioita voi miettiä eri tavalla. Pystyin hyödyntämään kurssin asioita sisäministerinä, kurssi oli kuin täydennyskoulutus tätä tehtävää varten. Siitä on ollut hyötyä niin sisällöllisesti kuin verkostojen luomisessa. Luennoitsijat olivat hyviä ja olen ottanut heihin myöhemminkin yhteyttä.

Tietysti oma merkitys on porukalla, joka hitsautuu yhteen. Meillähän oli tietenkin paras porukka mitä on koskaan ollut tai koskaan tulee olemaan. Olemme tavanneet kurssin jälkeen moneen kertaan. Pääsimme ”sanalle” äkkiä ja saimme heti hengen päälle. Olimme huumorintajuinen porukka, mutta kuitenkin asialla koko ajan. Huumorin keinoin sitten myöskin tutustuimme toisiimme.

Mikäs minä nyt muita olen arvioimaan, mutta meillä oli paras kurssi. •

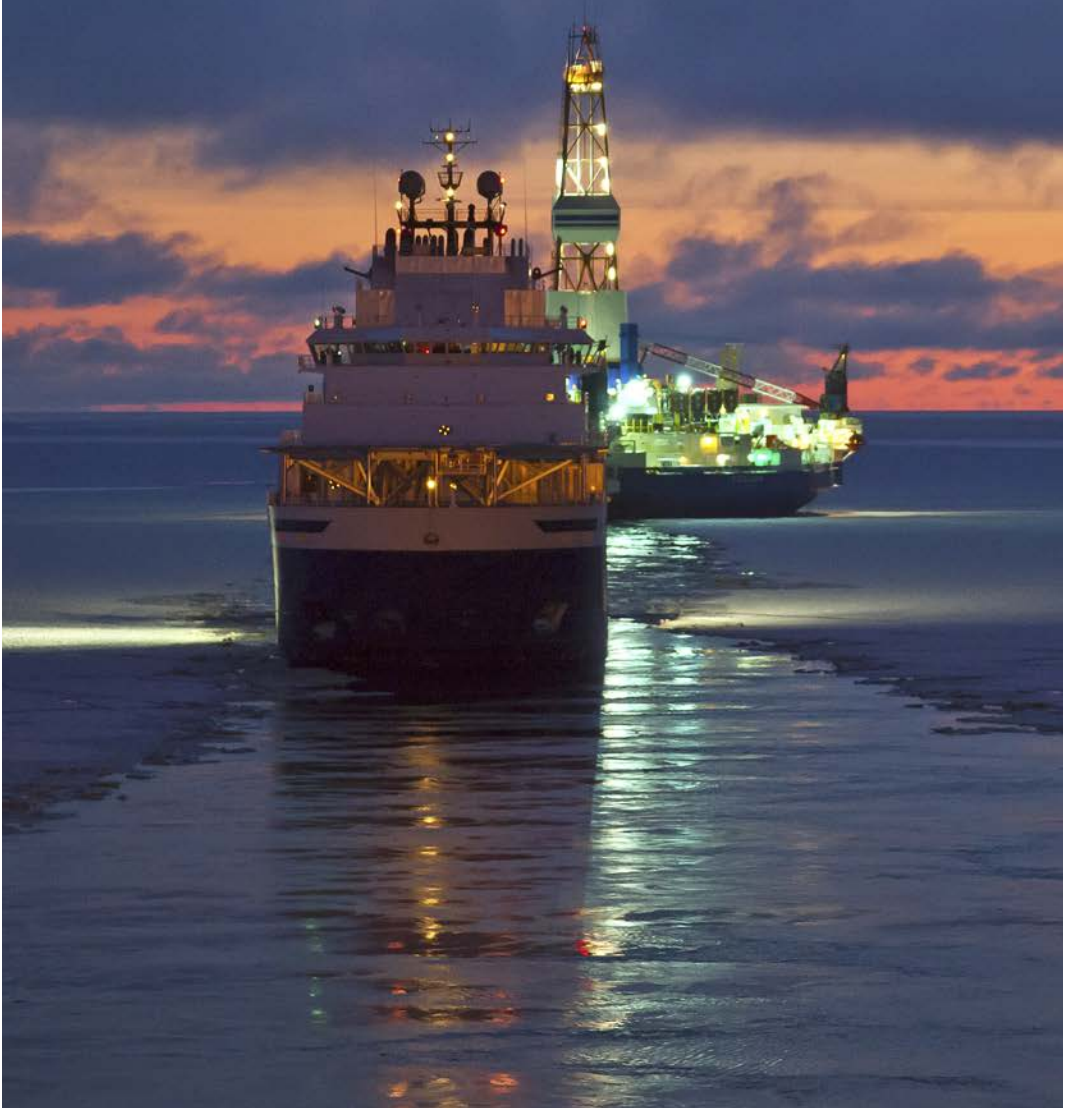

TEEMA

ARKTINEN ULOTTUVUUS

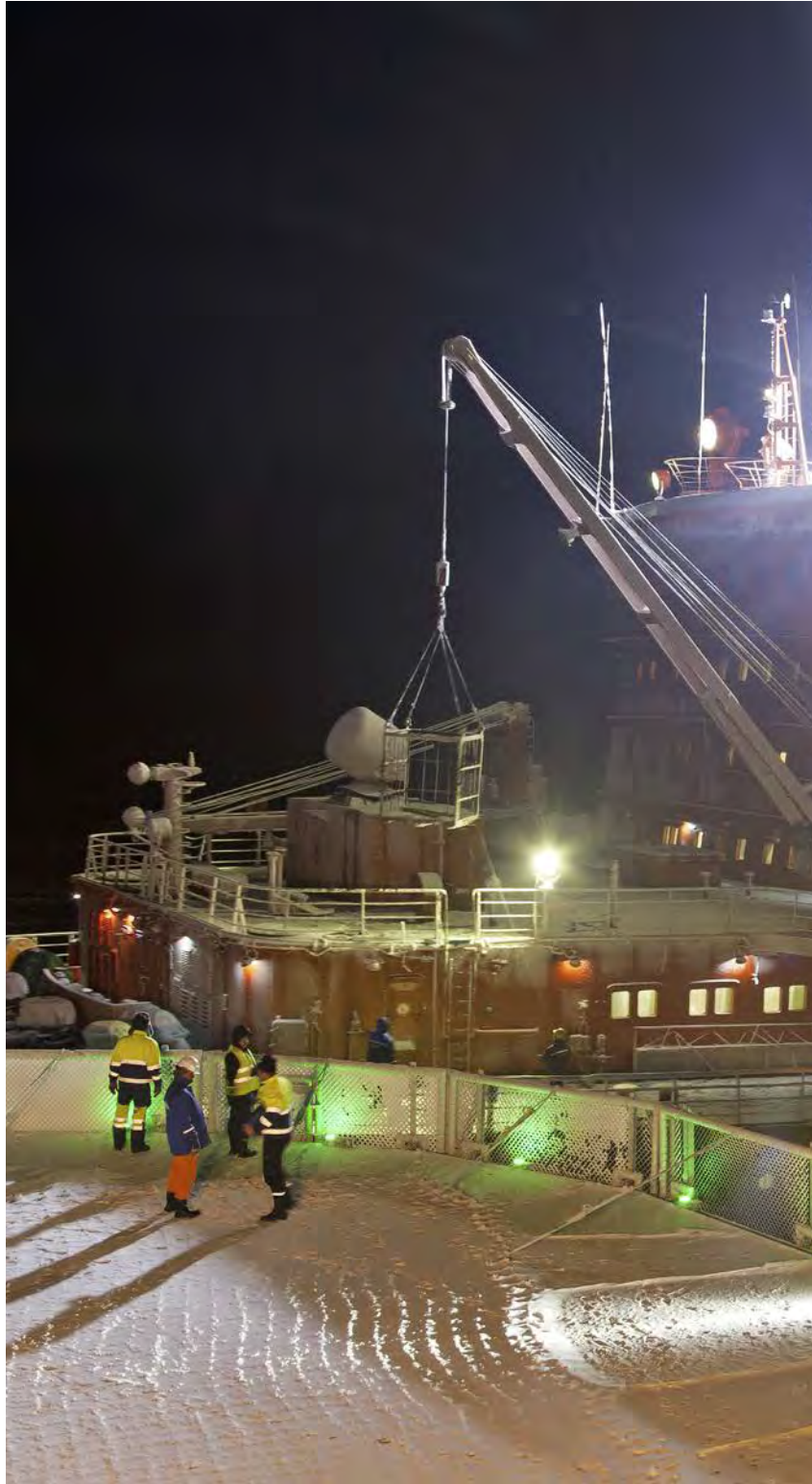
*Kuvatoimitus Heikki Haapavaara,
kuvat Jarmo Vehkakoski.*

KIRJOITTAJA

Aleksis Härkönen on toiminut arktisena suurlähettiläänä vuodesta 2014 ja sitä ennen suurlähettiläänä Tallinnassa. Aiemmin hän on ollut tasavallan presidentin ulkopoliittisena neuvonantajana ja Suomen edustajana ETY-järjestössä. Turvallisuuspoliittisissa tehtävissä toimiessaan Härkönen luennoi usean vuoden ajan Maanpuolustuskursseilla ja on suorittanut 138. maanpuolustuskurssin.

Arktisen neuvoston Suomen puheenjohtajuuskausi

Aleksi Härkönen

Arktinen neuvosto perustettiin Ottawassa vuonna 1996. Sitä edelsi arktisen ympäristöyhteistyön käynnistyminen Rovaniemellä vuonna 1991 pidetyssä ministerikokouksessa.

Arktisen neuvoston ainutlaatuinen piirre on alkuperäiskansojen aktiivinen osallistuminen yhteistyöhön.

AArktisen neuvoston kaksivuotinen puheenjohtajuus perustuu rotaatioon sen kahdeksan jäsenen kesken. Jäseniä ovat Pohjoismaat, Venäjä, Kanada sekä Yhdysvallat. Suomen edellinen puheenjohtajuuskausi osui vuosille 2000–2002. Silloin elettiin nykytilanteeseen verrattuna auvoisia aikoja. Rakennettiin kylmän sodan jälkeistä yhteistyötä, jonka yksi peruspilari oli yhteistyön ulottaminen myös arktiselle alueelle.

Arktisen neuvoston ainutlaatuinen piirre on alkuperäiskansajärjestöjen aktiivinen osallistuminen yhteistyöhön. Meille suomalaisille läheisin on Saamelaisneuvosto, joka kattaa Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän alueella asuvat saamelaiset. Muut alkuperäiskansajärjestöt edustavat inuitteja, aleutteja, athabaska-intiaaneja, gwichin-intiaaneja ja Venäjän pohjoisia alkupe-
räiskansoja.

Arktisen neuvoston tarkkailijavaltioina on yhteensä 13 Euroopan ja Aasian maata, mm. Saksa, Iso-Britannia, Ranska ja Italia sekä Kiina, Japani, Etelä-Korea ja Intia. Tämän vuoden ministerikokouksessa tarkkailijavaltioksi hyväksyttiin Sveitsi. Tarkkailijamailla on kiinnostusta arktisen alueen tieteelliseen yhteistyöhön mutta niiden taloudelliset ja myös poliittiset intressit ovat kasvussa.

ARKTISEN PUHEENJOHTAJUUDEN LÄHTÖTILANNE

Suomi vastaanotti Arktisen neuvoston puheenjohtajuuden Yhdysvalloilta toukokuussa 2017. Alaskan Fairbanksissä pidettyä kokousta valmisteltiin kasvavan kansainvälisen jännityksen oloissa. Erityisesti Yhdysvaltojen ja Venäjän kahdenvälisen suhteiden kehitys Yhdysvaltojen presidentinvaalien jälkeen oli arvailujen varassa.

Lisäksi vallitsi epätietoisuus siitä, miten presidentti Donald Trumpin hallinto linjaa energia-, ilmasto- ja arktista politiikkaansa. Muita arktisia maita huolestutti Yhdysvaltojen aikomus erota Pariisin ilmastopöytäkirjasta. Ilmastonmuutosta pidetään arktisen alueen tulevaisuuteen eniten vaikuttavana tekijänä.

Epävarmuustekijöistä huolimatta Fairbanksin ministerikokous onnistui hyväksymään kaikkien kahdeksan arktisen maan yhteisjulistuksen, jossa linjataan Arktisen neuvoston toimintaa seuraavaksi kahdeksi vuodeksi. Myös

pyrkimykset ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja hidastamiseksi on kirjattu julistukseen näkyvästi. Ulkoministeri Timo Soini esitteli kollegoilleen Suomen puheenjohtajuusohjelman, joka sai hyvin myönteisen vastaanoton. Soini on puolestaan antanut tunnustusta ulkoministeri Rex Tillersonille siitä, että hän henkilökohtaisesti vahvisti Yhdysvaltojen jatkavan aktiivista arktista yhteistyötä.

Nyt Suomen puheenjohtajuus Arktisessa neuvostossa on muutaman kuukauden ikäinen. Mitä tänä aikana on tapahtunut? Yhdysvallat on todellakin päättänyt jättäytyä Pariisin ilmastopimuksen ulkopuolelle. Jos sen ja Venäjän välit heiluivat keväällä nolla-asteen molemmin puolin, niin nyt ne ovat painuneet selvästi pakkaselle. EU:n, Yhdysvaltojen ja muiden Venäjään kohdistetuista sanktioista ei olla luopumassa, päinvastoin. Niiden alkuperäiseen syyhyn – Krimin anneksointiin ja Itä-Ukrainan konfliktiin – ei olla lähiaikoina löytämässä ratkaisua.

Silti arktinen yhteistyö etenee ilman erityisiä ongelmia. Virkamieskomitea on jo kerran

Ympäristöturvallisuus on tärkeä osa arktisen alueen politiikkaa.

kokoontunut Suomen johdolla ja työryhmien toiminta on käynnistymässä alkusyksystä aivan normaalisti. Suomen arktisen puheenjohtajuuden kannalta näkymät ovat siis melko myönteiset, vaikka muunkinlaiseen kehitykseen ja yllätyksiinkin on syytä varautua.

SUOMEN PUHEENJOHTAJUUSOHJELMA

Suomen puheenjohtajuusvalmistelut käynnistettiin kaksi vuotta sitten ulkoasiainministeriön johdolla. Eri ministeriöiden ja muiden toimijoiden kesken keskusteltiin tavoitteista ja teemoista. Suunnittelussa otettiin huomioon se, että Suomen hoidettavaksi tulee samaan aikaan kaksi vuotta sitten perustetun Arktisen talousneuvoston puheenjohtajuus. Lisäksi otet-

Ympäristön- suojaeluun on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota.

tiin huomioon, että Suomelle siirtyy myös kaksi vuotta sitten perustetun Arktisen rannikkovartiostofoorumin puheenjohtajuus.

Suomen puheenjohtajuusohjelman tavoitteista käytiin konsultaatiot kaikkien muiden jäsenmaiden kanssa. Aloitimme silloisesta puheenjohtajamaasta Yhdysvalloista. Sekä Suomi että Yhdysvallat korostavat arktisen yhteistyön jatkuvuutta. Jatkoimme Islannin, Suomen jälkeen tulevan puheenjohtajamaan kanssa. Kävimme keskustelun myös alkuperäiskansajärjestöjen kanssa.

Ohjelmaluonnoksen mottona on Yhteisiä ratkaisuja etsimässä – Exploring common solutions. Sen lähtökohtana on rakentavan, rauhanomaisen yhteistyön jatkuminen, mikä vahvistettiin ulkoministerien syyskuussa 2016 antamassa Arktisen neuvoston 20-vuotisjulistuksessa.

Ohjelma rakentuu kahdelle laajalle viitekehykselle. Ensimmäinen on ilmastonmuutos, joka tulee vaikuttamaan kaikkeen toimintaan arktisella alueella. Pariisissa 2015 hyväksytty ilmastopöytäkirja on merkittävä askel, mutta ilmaston lämpenemisen odotetaan silti jatkuvan vuosikymmenten ajan, ja sillä on huomattava vaikutus arktiseen alueeseen. Ilmastonmuutoksen hillintää sekä kestävämmän ja sopeutumisen vahvistamista on jatkettava ja tietoisuutta arktisen alueen asioista kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa on lisättävä.

Toinen viitekehys on Yhdistyneiden kansakuntien vuonna 2015 hyväksymä kestävä kehityksen tavoiteohjelma eli Agenda 2030. Sen tavoitteet koskevat myös arktista aluetta ja sitä tulisi käyttää työvälineenä myös arktisessa yhteistyössä. Kestävä kehityksen tavoitteisiin kuuluvat mm. luonnon monimuotoisuus, ilmasto, ruoka, vesi ja energia, terveys, sukupuolten tasa-arvo sekä koulutus ja työllisyys.

Suomen puheenjohtajuusohjelman keskeisiksi teemoiksi valittiin seuraavat neljä: ympäristönsuojelu, viestintäyhteydet, meteorologia ja koulutus.

Ympäristönsuojelu on ollut alusta lähtien arktisen yhteistyön keskeinen tehtävä. Ympäristönsuojeluun on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota ja suojelutoimien on oltava tehokkaita. Arktisen neuvoston pitää panostaa jatkossakin luonnon monimuotoisuuden suojeluun, saastu-

misen ehkäisemiseen, merten suojeluun sekä ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen.

Hyvin toimivat viestintäverkot ja -palvelut ovat ihmisen toiminnan elinehto ja edellytys arktisen alueen taloudelliselle kehitykselle. Arktisen neuvoston ja Arktisen talousneuvoston yhteinen tavoite parantaa viestintäyhteyksiä ja viestintäpalvelujen saatavuutta arktisella alueella.

Meteorologinen yhteistyö parantaa turvallisuutta, hyödyttää kansainvälistä laiva- ja lentoliikennettä ja vahvistaa arktista ilmastotutkimusta. Se mahdollistaa tehokkaamman havainnoinnin ja paremmat palvelut sekä auttaa tarkentamaan ilmastonmuutosennusteita. Kumppanina meteorologisessa ja oseanografisessa yhteistyössä on Maailman ilmatieteen järjestö WMO.

Arktisen alueen koulutuksen haasteita ovat harvalukuinen väestö, kulttuurien moninaisuus, vähemmistökielten suuri määrä ja erilaiset yhteiskunnallis-taloudelliset olot. Hyvä perusopetus avaa ovet ammattiopintoihin ja korkeakouluihin sekä auttaa löytämään paikan työelämässä. Se vähentää syrjäytymisvaaraa. Koulutus on kestävän kehityksen erottamaton osatekijä. Koulutuksen asiantuntijoiden verkostoa vahvistetaan yhteistyössä Arktisen yliopiston (University of the Arctic, UArctic) kanssa. Nykyaikaisten menetelmien, kuten koulutuksen digitalisaation, kehittäminen on keskeinen osa työtä.

SUOMESSA JÄRJESTETTÄVÄT TAPAHTUMAT

Arktisen neuvoston virkamieskomitean kokouksia, kestävän kehityksen työryhmän ja muiden työryhmien kokouksia tullaan Suomessa järjestämään yhteensä toistakymmentä. Valtaosa kokouksista pidetään Pohjois-Suomessa.

Suomen puheenjohtajuuden päättää keväällä 2019 Rovaniemellä pidettävä ulkoministerikokous, jossa kirjataan saavutetut tulokset ja päätetään tavoitteista seuraaville vuosille. Lisäksi suunnitelmissa on järjestää arktisten maiden ympäristöministerikokous vuonna 2018. Sen teemoina olisivat ilmastopimuksen toimeenpano sekä arktisen alueen biodiversiteetti.

Suomessa järjestetään syksyllä 2017 neljäs arktinen energiakonferenssi, joka tulee käsittelemään Suomelle ja muille arktisille maille

tärkeitä aiheita kuten uusiutuvan energian käyttöönottoa.

Seuraavien kahden vuoden aikana Suomessa tullaan järjestämään arktiseen teemaan liittyviä tapahtumia, jotka eivät suoranaisesti liity arktiseen puheenjohtajuuteen. Niistä ensimmäinen, EU:n korkean tason arktinen tapahtuma ja sidosryhmäfoorumi, järjestettiin jo kesäkuussa 2017 Oulussa.

Kokouksien yhteydessä tullaan esittelemään Suomea arktisena maana ja Suomessa kehitetyt kylmän ilmanalan osaamista, tuotteita ja palveluja. Lapin toimijat ovat perustaneet Lapland Arctic Council Host Committee, joka esittelee Suomen ja Lapin erityisosaamista ja paikallisia kohteita.

Yhdysvallat kaavaili omalle puheenjohtajuuskaudelleen arktisten maiden huippukokousta mutta luopui ajatuksesta. Suomi harkitsee arktisen huippukokouksen koolle kutsumista, jos kansainvälinen tilanne sen sallii ja jos kokoukselle on sovittavissa sen tasoa vastaava asialista. Huippukokous merkitsisi uutta avausta, ja sen yhteydessä voitaisiin asettaa arktiselle yhteistyölle myös pitemmän aikavälin tavoitteita.

MITÄ ARKTINEN PUHEENJOHTAJUUS MERKITSEE SUOMELLE?

Arktiset maat ovat Suomelle merkittävä viiteryhmä. Arktinen yhteistyö tarjoaa oman näkökulmansa pohjoismaiseen yhteistyöhön, jossa kerta toisensa jälkeen havaitsemme miten samanmielisiä Pohjoismaat ovat päätavoitteiden suhteen.

Keskusteluyhteys Yhdysvaltoihin ja Kanadaan näinkin rajoitetussa maaryhmässä on Suomelle ainutlaatuinen mahdollisuus vaikuttaa ja asemoida maatamme laajemminkin. Läheisestä arktisesta kanssakäymisestä näiden maiden kanssa on meille hyötyä, kun osallistumme transatlanttiseen yhteistyöhön Euroopan unionin puitteissa, Naton kumppanimaana tai muissa viiteryhmissä.

Venäjä on Arktisessa neuvostossa Suomelle tärkeä yhteistyökumppani, jonka selvästi ilmaisema tuki Suomen tavoitteille auttaa meitä rakentamaan kahdenvälistä kanssakäymistä ja myös kestävää yhteistyötä kaikkien arktisten maiden kesken.

”Osaamistamme on hyvä esitellä kaikissa tilaisuuksissa, joita arktinen puheenjohtajuus tarjoaa.”

Erityisesti kannattaa mainita Suomen mahdollisuus kehittää yhteistyötä Arktisen neuvoston tarkkailijamaiden kanssa, ja esitellä Suomen tavoitteita ja osaamista, Kiinassa, Japanissa, Etelä-Koreassa ja Euroopan unionin jäsenmaissa.

Suomella on huippuosaamista arktiselle alueelle soveltuvasta osaamisesta, tuotteista, palveluista ja menetelmistä. Tiedämme, että mikä toimii täällä, toimii kaikkialla maailmassa. Osaamistamme on hyvä esitellä kaikissa tilaisuuksissa, joita arktinen puheenjohtajuus tarjoaa. Keskeiset tavoitteemme ovat kaikki sellaisia, joissa suomalainen osaaminen on maailman huippua.

Oikeastaan pitäisi puhua Suomen arktisista puheenjohtajuuksista, kun Arktisen talousneuvoston puheenjohtajana on Arctian toimitusjohtaja Tero Vauraste. Olemme pitäneet huolen siitä, että Arktisen neuvoston ja Arktisen talousneuvoston puheenjohtajuustavoitteet tukevat toisiaan. Tulemme järjestämään yhteisiä tilaisuuksia ja esiintymään yhdessä.

Suomen toiminta arktisessa yhteistyössä on pitkäjänteistä. Se mitä teemme puheenjohtajuuskaudella eli seuraavien kahden vuoden aikana on tarkoitettu kestämaan myös pitkälle tulevaisuuteen. Tulevaisuudennäkymiin kuuluu se, että arktinen maailma tulee lähivuosikymmeninä elämään suurten muutosten keskellä. •

*Suomi
Finland*
100

Juhla-tuotteet 100-vuotisen Suomen kunniaksi

KIRJOITTAJA

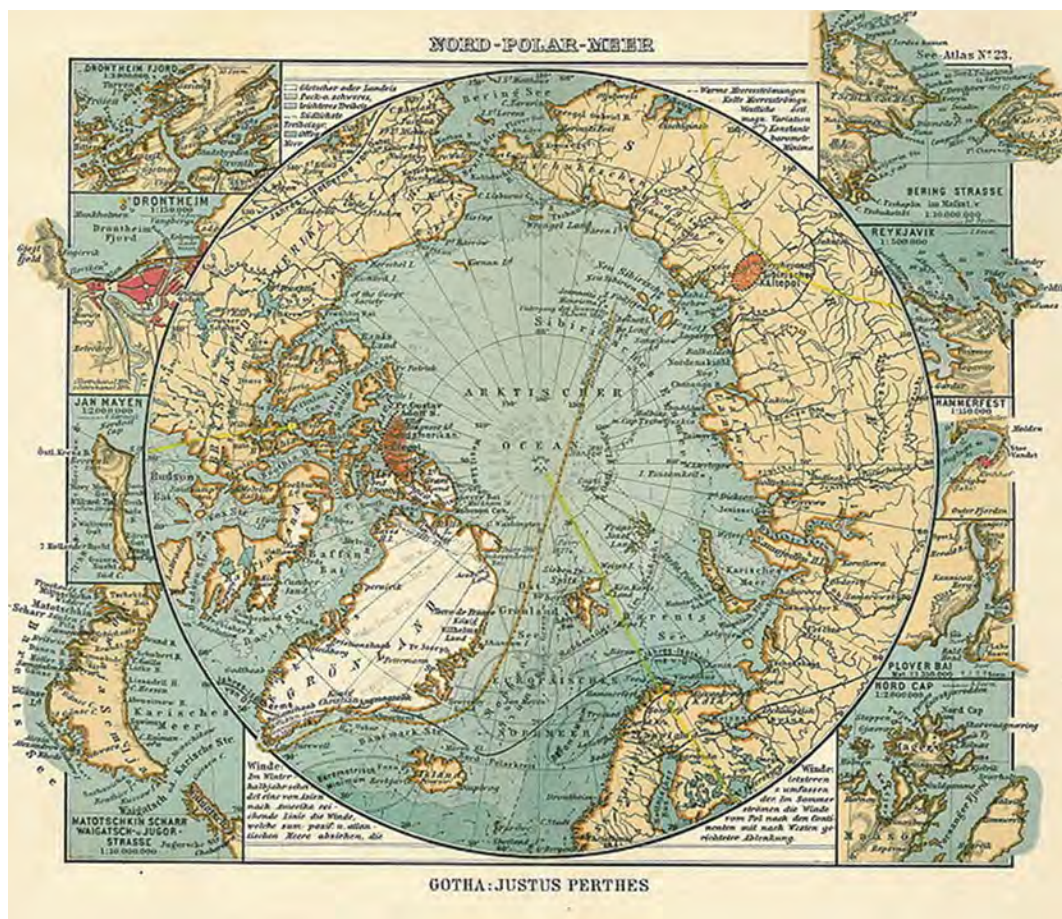

Sakari Martimo toimii projektipäällikkönä puolustusministeriössä ja vastaa ministeriön arktisista hankkeista. Sotilasarvoltaan hän on kommodori (evp) ja on suorittanut 199. maanpuolustuskurssin.

Suomi arktisessa turvallisuu- s-ympäristössä

Sakari Martimo

"Pitäkää katseenne tähdissä, mutta jalkanne maassa." Näin Yhdysvaltain presidentti Theodor Roosevelt innosti aikanaan nuoria opiskelijoita avaramieliseen, mutta käytännönläheiseen toimintaan. Kauniisti puettu ajatus sopii myös pohjoisten alueiden kehittämiseen ja turvallisuuden ylläpitoon.

ARKTINEN TURVALLISUUSPOLITIikka

Arktisen alueen turvallisuuskysymyksiä käsitellään usealla kansainvälisellä foorumilla. On kuitenkin silmiinpistävää, että turvallisuuspolitiikan ja erityisesti sotilaallisen turvallisuuden suhteen ”ollaan kuin ei oltaisikaan”. Esimerkiksi Arktisen neuvoston perustamisasiakirjassa sotilaalliset kysymykset määritellään agendan ulkopuolelle. Usein törmääkin ajatukseen, että rauhanomainen kehitys pohjoisella Jäämerellä johtuisi siitä, että uhkista ei keskustella. Samalla varoitellaan arktisen alueen militarisoinnista, unohtaen kuitenkin esimerkiksi Kuolassa sijaitseva maailman suurin ydinasejärjestelmien keskittymä. Jos tämä logiikka toimisi todellisuudessa, voisimme voittaa myös ilmastonmuutoksen negatiiviset vaikutukset vaikenemalla niistä.

Ymmärrettävästi suurvallat eivät yleensä halua rajoittavaa ylikansallista holhousta (sotilaallisille) toimilleen. Yhtä ymmärrettävästi pienet valtiot ovat tällöin heikoilla. Pohjoisessa tilanteesta on hyötynyt eniten Venäjä, jolle arktiset vesi- ja maa-alueet ovat strategisesti erittäin tärkeitä niin taloudellisesti kuin sotilaallisesti. Maa on saanut rauhassa kehittää alueen sotilaallista potentiaaliaan, ja Pohjoisen laivaston merkitys Venäjän ydinasetriadille vain kasvaa. Julkisten lähteiden mukaan mm. pelkästään uusilla Borei-luokan sukellusveneillä on Bulava-ohjusten myötä strategisten ohjusten ydinkärkien laskennallinen maksimimäärä jatkossa yli 1300 kappaletta. Samalla Venäjä reklamoi herkästi ja voimakkaasti niin Naton kuin EU:nkin turvallisuuteen tähtäviä toimia pohjoisessa.

Länneltä puuttuukin yhteinen pohjoisten alueiden sotilaallista turvallisuutta käsittelevä kokonaisnäkemys.

Naton jäsenmaiden ajatukset asevoimien käytöstä pohjoisessa eroavat toisistaan niin paljon, että järjestöltä puuttuu esimerkiksi arktinen strategia tai muu kokonaisuutta ohjaava asiakirja. Länneltä puuttuukin yhteinen pohjoisten alueiden sotilaallista turvallisuutta käsittelevä kokonaisnäkemys. Nato-maiden merivoimien kaluston määrä ja laatu riittää kyllä luomaan pariteettia Venäjälle, mutta hyvin harva Nato-maan alus kykenee operoimaan jäätävissä oloissa saati jäätyneillä vesialueilla, kun taas Venäjällä on pelkästään jäänmurtajaksi luokiteltuja aluksia noin 70 kappaletta. Varsinkin Venäjän sukellusveneeseen muodosta uhkapotentiaali Euroopan ja Amerikan välisille meriyhteyksille Pohjois-Atlantilla on saanut muun muassa Norjan ja Ison-Britannian palauttamaan kylmän sodan aikaisia kykyjään hankkimalla uutta sukellusveneiden torjuntakalustoa. Samoin Grönlanti–Islanti–Ison-Britannia välisen niin sanotun GIUK-aukon keskellä sijaitsevaa Islantia hyödynnetään tukialueena entistä tehokkaammin.

Pienimuotoista sotilaallistakin yhteistoimintaa on kuitenkin kehitetty. Arktisten turvallisuusjoukkojen foorumi on Venäjän ja lännen yhteinen turvallisuusfoorumi, jonka ytimen muodostavat Arktisen neuvoston jäsenmaiden asevoimien suunnittelupäälliköt. Venäjää ei ole kuitenkaan kutsuttu mukaan vuoden 2014 jälkeen. Toinen yhteisö on Suomen paraikaa puheenjohtama Arktinen rannikkovartiostofoorumi, joka keskittyy mm. etsintä- ja pelastuspalvelutyyppeihin tehtäviin. Yhteys asevoimiin on kuitenkin kiinteä, sillä Tanskassa ja sen myötä myös Grönlannissa merivartiotehtävistä vastaa merivoimat, Norjassa rannikkovartiosto kuuluu puolustusministeriön hallintoon ja Venäjällä rajajoukot kuuluvat turvallisuuspalvelu FSB:n kokoonpanoon.

EUROOPAN UNIONI

Venäjää lukuun ottamatta Eurooppa on pitkään hyljeksinyt pohjoista suuntaansa, samoin kuin Yhdysvallat ja Kanadakin. Tämä on ymmärrettävää, sillä suomalainen Adolf Nordenskiöld purjehti ensimmäisenä Jäämeren läpi vasta vuonna 1878, eli vain vajaat 140 vuotta sitten, ja alueen karut olot ovat estäneen laajamittaisen pysyvän asutuksen alueelle.

Georg von Rosenin maalaus
Adolf Nordenskiöldistä
vuodelta 1886.

Sanotaan, että Eurooppaan ja varsinkaan Euroopan unioniin ei mahdu kovin montaa ajatusta kerrallaan. Viime aikoina pääkaupungit ja EU-koneisto ovat painiskelleet mm. päälle kaatuvien talousongelmien, brexitin sekä Krimin-Ukrainan tilanteen ja Välimeren alueen muuttoaallon kanssa. Tämän seurauksena pohjoiseen ei ole ehditty paneutua. Pikku hiljaa Euroopassa on kuitenkin herätty pohtimaan pohjoista suuntaa, ja Suomella on ollut tässä tärkeä rooli.

Suomi lanseerasi aikoinaan EU:n pohjoisen ulottuvuuden ja laati aloitteen Arktisen neuvoston perustamisesta, joka juhlii tänä vuonna 20-vuotista taivaltaan sopivasti Suomen puheenjohtajuudessa. Vuonna 2008 kirjattiin Euroopan unionin ensimmäinen Arktinen tiedonanto, ja

sen toinen päivitys julkaistiin keväällä 2016. EU:n turvallisuusstrategia (2016) ottaa kantaa myös pohjoiseen suuntaan, samoin kuin EU:n Meriturvallisuusstrategia (2014). EU tuo pohjoiseen tutkimusta, investointeja ja regulaatiota, mikä on tärkeää alueen kestäväälle kehitykselle ja kokonaisturvallisuudelle.

Vaikka keskeiset eurooppalaiset arktiset valtiot Norja ja Islanti sekä itsehallintopäätöksellään Grönlanti eivät kuulu Euroopan unioniin, ovat niiden poliittiset ja taloudelliset sidokset unioniin merkittävät. Asetelma korostaa Pohjoismaiden merkitystä pitää yllä pohjoisen agendaa. Tämä on helpommin sanottu kuin tehty, sillä maiden erilaiset kansalliset tavoitteet sekä kansainväliset sitoumukset, kuten EU, EMU ja Nato

Talvimerenkulun koulutus on osuva esimerkki pohjoismaisesta yhteistyömahdollisuudesta.

rampauttavat viiden pohjoisen maan ja noin 25 miljoonan eurooppalaisen äänen kuulumista päättävissä pöydissä.

ARKTISTEN SUORITUSKYKYJEN KEHITTÄMINEN

Laajoilta arktisilta alueilta, mukaan lukien niin sanottu eurooppalainen arktinen alue, puuttuu infrastruktuuri ja alueen toimijoilta usein pohjoisiin oloihin soveltuvat laitteet ja järjestelmät. Näiden siviili- ja sotilaallisten suorituskykyjen kehittäminen on ajankohtaista juuri nyt, sillä tyypillisesti hankkeet ja projektit vievät vuosikymmenen ellei enemmän. Samalla ilmastonmuutoksen seurauksena elinkelminen alue pohjoisessa kasvaa nopeasti ja alueen taloudellinen hyödyntäminen on helpompaa. Useiden maiden mannerjalustavaatimukset Jäämerellä ovatkin osoitus valmistautumisesta aikaan, jolloin toiminta alueella on taloudellisesti kannattavaa.

Kapasiteettia kuten laitteita, koneita ja järjestelmiä ei kannata kehittää pohjoisnavan oloihin, vaan eurooppalaisille vesi- ja maa-alueille, missä toiminnan painopiste on. Tällä hetkellä pohjoisessa on maksavia asiakkaita suhteellisen vähän, joten arktisen alueen infrastruktuurin kehittäminen vaatinee alkuvaiheessa valtioiden rahoitusta "public-private" mallilla, jotta kaupallisille ja viranomaistoiminnoille on riittävä tukiverkko. Esimerkiksi laajakaistatiedonsiirtojärjestelmät vaativat aluksi paljon pääomaa, mutta toimintojen laajetessa ne maksavat itsensä monin veroin takaisin.

Euroopan puolustusvirasto EDA on perustanut useita arktisten alueiden suorituskykyjen kehittämiseen tähtäviä projekteja. Suomi johtaa niistä hanketta nimeltään "Eurooppalaiset merelliset suorituskyvyt arktisella alueella". Työryhmä on määritellyt keskeisiksi kehitettäviksi kyvyiksi arktisen (turvallisuus) tiedon hallinnan, arktisen koulutuksen, laajakaistatiedonsiirron, arktisen tilannekuvan sekä turvallisuusorganisaatioiden valmiuden monikansallisen kehittämisen. Niin sanottuja puutealueita on toki paljon muitakin, kuten arktiset olot kestävät vedenalaiset järjestelmät, jäissäkulkukykyiset pinta-alukset sekä lennokit. Ratkaisemalla yllä mainitut ongelma-alueet palvellaan paitsi kaikkia turvallisuusviranomaisia niin kokonaisvaltaisesti myös alueen muitakin toimijoita.

Suomi toimii kuluvana vuonna pohjoismaisen puolustusyhteistyön Nordefcon puheenjohtajana ja kauden yksi teema on arktisen osaamisen kehittäminen. Jokaisella Pohjoismaalla on omat koulutusjärjestelynsä, joita koordinoimalla voitaisiin tehostaa ja kehittää paitsi toistemme osaamista niin tarjota aito ympärivuotinen koulutusympäristö EU:n, Naton ja yksittäisten kumppanimaiden joukoille. Tällä on muun muassa suora vaikutus niin sanotun isäntämaasopimuksen toteuttamiseen vaikkapa materiaalikuljetusten turvallisuutta ajatellen. Talvimerenkulun koulutus on osuva esimerkki pohjoismaisesta yhteistyömahdollisuudesta, sillä pohjoinen Itämeri tarjoaa globaalisti ainutlaatuisen, turvallisen mutta todennukaisen koulutusympäristön. Lisäksi kuluvana vuonna voimaan astunut Polaarikoodi asettaa vaatimuksia alushenkilöstön osaamiselle talvimerenkulussa, joten alan koulutukselle löytyy turvallisuusviranomaisia laajempi asiakaskunta. Koulutuksen rinnalla aitoa pohjoista ympäristöä, kuten vaikkapa Perämeren alueen tai Rovajärven harjoitusalueita, voidaan hyödyntää monenlaiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

SUOMEN KOKONAISTURVALLISUUTTA MÄÄRITTÄÄ ARKTISUUS

Suomen Arktisen strategian (2013) mukaan koko Suomi kuuluu arktiseen alueeseen. Ajatuksen takana ovat luonnonolojen vaikutus ihmisen toimintaan – niin kesän yötön yö kuin talven kylmyys ja pimeys. Olemme esimerkiksi maailman ainoa valtio, jonka kaikki satamat jäätyvät vuosittain. Myös puolustusvoimissa kesän ja talven erikoisolosuhteet otetaan huomioon kaikissa suunnitelmissa ja materiaalihankkeissa. Puolustusbudjettimme onkin ”arktinen budjetti”, mutta emme usein itse huomaa tätä liian ilmiselvää erikoisuuttamme: Valkoinen ei erotu valkoisesta.

Yksi Suomen arktisia vahvuuksia on kokonaan kattava infrastruktuuri, mikä mahdollistaa turvallisen ja tehokkaan kaupallisen ja viranomaistoiminnan. Ei liene sattumaa, että useat autovalmistajat talvitestaavat automallejaan juuri Suomen Lapissa. Myös voimakkaasti kasvava turismi perustuu osin samoihin tekijöihin.

Valtioneuvosto asetti kesällä 2016 Suomelle vaativan tavoitteen olla johtava eurooppalainen arktinen maa. Asiaa on edistetty poikkihallinnollisesti virkamiestyöryhmissä sekä esimerkiksi erilaisin tutkimuksin ja projektein, ja nyt olisi aika ryhtyä tuotteistamaan mittavaa pohjoista osaamistamme. Esimerkiksi Ilmatieteen laitoksella kehitettävät palvelut navigointiin jääoloissa sekä lähinnä auringon toiminnasta johtuviin elektromagneettisiin häiriötilanteisiin ovat maailmanluokan tiedehankkeita.

Suomen huoltovarmuus on erittäin riippuvainen ympäri vuoden toimivasta Itämeren reitistä. Aiemmin lähinnä taloudellisilla seikoilla perusteltu Jäämeren ratayhteys parantaisi myös huoltovarmuuttamme merkittävästi. Jopa Eurooppaa on kuvattu logistisesti saarena, jolta puuttuu pohjoinen reitti. Suomen, Norjan ja Ruotsin rata-, tie- silta- ja tunnelihankkeet tarjoavat tähän luonnollisen ratkaisun niin talouden ja teollisuuden kuin viranomaisten tarpeisiin Euroopan mittakaavassa.

Sotilaallisesta näkökulmasta Suomi ja sen lähialueet kuuluvat pohjoiseen sotanäyttämöön käsittäen Barentsinmeren ja Itämeren operaatiosuunnat. Asetelma on pysynyt samana vuosikymmenet ja Suomi-neito on sekä päästään että jaloistaan kiinni suurvaltojen tai blokkien kitkapinnoilla, mitä todistavat esimerkiksi kylmän sodan aikaiset lännen ydinasemaaliluttelet aivan rajamme tuntumassa Kuolassa. Suomi on Venäjän A2AD-kykyjen (Anti-Access, Aerial Denial) vaikutuspiirissä Kaliningradin ja Kuolan suunnista. Jos joudumme puolustamaan maattamme, se tehdään pohjoisten olosuhteiden ehdoilla, jotka me hallitsemme.

Suomalaisille luonteva arktinen osaaminen tarjoaa meille paljon mahdollisuuksia poliittisilla areenoilla, viranomaisyhteistoiminnassa sekä kaupallisesti. Katseemme kannattaa todella pitää tähdissä, sillä asemamme voi muuttua paljon tulevina vuosikymmeninä. Voimme esimerkiksi päätyä Euroopan logistisesta pussinperästä Euroopan mantereeseen pohjoisten reitin hubiksi. Jalat tiukasti maassa pitäen tuo hieno visio on mahdollinen, mutta sen toteuttaminen vaatii johtajuutta, aikaa, ja investointeja. Turvallisuuteen liittyvät kysymykset eivät ole vähäisimpiä ratkottaessa vision toteuttamista. •

KIRJOITTAJA

Harri Mikkola on yhteiskuntatieteiden tohtori. Hän toimii vanhempänä tutkijana Ulkopoliittisessa instituutissa globaalien turvallisuuden tutkimusohjelmassa.

Arktisen alueen taloudellinen ja poliittinen kehitys

Harri Mikkola

Arktinen alue on muutoksessa. Ilmaston lämpeneminen mahdollistaa alueella entistä laajemman taloudellisen toiminnan, jonka myötä alue tulee yhä enemmän osaksi globaalia verkostotaloutta.

CGlobalisaation voimien myötä Arktis joutuu yhä raskaampien ympäristöllisten, taloudellisten, sosiaalisten, hallinnollisten ja turvallisuuspoliittisten paineiden alle.

Vielä joitain vuosia sitten arktisen alueen muutokseen kohdistuvia odotuksia määrittivät kaksi oletusta. Oletuksina oli, että alueen luonnonrikkaudet tekevät Arktiksesta globaalin taloudellisen toimeliaisuuden keskittymän, ja että alue on erityinen rauhan ja yhteistyön tila maailmanpolitiikassa. Viimeisinä vuosina nämä molemmat oletukset ovat tulleet entistä epävarmemmiksi.

Arktisen alueen taloudellisen kehityksen on perinteisesti nähty nojaavan öljyn- ja kaasuntuotantoon sekä avautuviin Jäämeren merireitteihin. Nykyiset asiantuntija-arviot näiden mahdollisuuksien suhteen ovat kuitenkin selvästi aiempaa varautuneempia.

Varautuneisuuden taustalla on alueen sisäisiä ja ulkopuolisia syitä. Alueella toimiminen on kallista vaikeiden olosuhteiden vuoksi. Öljyn maailmanmarkkinahinta on ollut jo tovin

Arktisella alueella toimiminen on vaihtuvien olosuhteiden takia vaarallista.

alhainen, eikä hinnan nousua oleteta olevan näköpiirissä. Tämän seurauksena kalliit, investointien suhteen etupainotteiset ja pitkät arktiset projektit nähdään kannattamattomiksi.

Venäjällä heikko taloustilanne ja Ukrainan kriisistä johtuvat länsimaiden asettamat pakotteet vaikeuttavat arktisten energiahankkeiden toteuttamista. Liuskeöljyn ja -kaasun tuotanto vähentää arktisten energiahankkeiden järkeä, kuten myös keskipitkällä aikavälillä kiihtyvät toimet ilmastomuutoksen vastaisessa kamppailussa.

Myös arktisten merireittien laaja hyödyntäminen on vaikeaa. Alueella toimiminen on kallista, vaarallista ja vaihtuvien jääolosuhteiden vuoksi kausittaista. Globaalin merilogistiikan

Arktisen alueen taloudellinen toimeliaisuus tulee kasvamaan.

lainalaisuudet tuovat omat haasteensa. Rahtilaivojen jatkuvasti kasvava koko on ongelma matalilla arktisilla merireiteillä. Nykyisissä suuruuden ekonomian oloissa kuljetusreitit ovat riippuvaisia matkanvarren markkinoista. Toisin kuin harvaan asutulla arktisella alueella, nykyiset eteläiset merikuljetusten valtimot ohittavat maapallon väkirikkaimmat asutuskeskittymät. Tämä vähentää arktisten merireittien suhteellista kilpailuetua.

On kuitenkin selvää, että arktisen alueen taloudellinen toimeliaisuus tulee kasvamaan. Kasvu saattaa kuitenkin tulla uusilta talouden sektoreilta, kuten merellisestä biotaloudesta, turismista, datakeskuksista ja kylmän ilmanalan testauksesta.

Alueen poliittinen merkittävyys on muuttanut muotoaan kylmän sodan polttopisteestä 90-luvun alun ympäristöyhteistyöhön ja 2010-luvun puolivälin geopoliittisen jännityksen lisääntymiseen. Viime vuosikymmenen aikana alueen kansainvälistä politiikkaa ovat leimanneet vaikeissakin olosuhteissa melko hyvin jatkunut kansainvälinen yhteistyö ja ulko-arktisten toimijoiden – kuten Kiinan, Japanin, Etelä-Korean ja Intian – lisääntynyt mielenkiinto aluetta kohtaan.

Yhteistyön tulevaisuus on kuitenkin aiempaa epävarmempi yleisen maailmanpoliittisen jännityksen lisääntyessä. Epävarmuus kumpuaa ennen kaikkea kahdesta lähteestä: Venäjän muuttuneesta ulkopoliittisesta käytöksestä ja muutoksista Yhdysvaltain sisä- ja ulkopoliitikassa.

Krimin niemimaan valtaaminen osoitti Venäjän olevan revisionistinen toimija maailmanpolitiikassa. Venäjä pyrkii suurvalta-asemansa palauttamiseen, liberaalin maailmanjärjestyksen horjuttamiseen ja presidentti Putinin regiimin säilyttämiseen. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii pääsyä arktisen alueen resursseihin. Venäjän arktisen alueen politiikka tuleekin ymmärtää alisteisena näille suurille strategisille tavoitteille ja niitä vasten.

Saavuttaakseen arktiset tavoitteensa Venäjä tarvitsee Arktiksella mahdollisimman vakaata toimintaympäristöä ja kansainvälistä yhteistyötä. Tämä on osaltaan mahdollistanut sen, että arktinen alue on edelleen monella sektorilla yhteistyön ja dialogin tila Venäjän ja lännen välillä.

Kiristynyt maailmanpoliittinen tilanne on kuitenkin vaikuttanut arktiseen yhteistyöhön. Venäjä on muun muassa estänyt Euroopan unionin Arktisen neuvoston tarkkailijajäsenyyden ja länsi on asettanut pakotteita Venäjän arktisten alueiden öljyntuotannolle. Venäjä on sitoutunut kansainväliseen lakiin Arktiksella, mutta sen kansainvälistä lakia rikkovat toimet Ukrainassa ovat kyseenalaistaneet tämän sitoumuksen vahvuuden. Epävarmuutta eivät vähennä Venäjän merkittävät panostukset arktisen sotilasvoiman kehittämiseen.

Yhdysvaltain poliittisen kentän muutokset ovat lisänneet arktisen alueen yhteistyön epävarmuutta. Presidentti Trumpin päätös vetäytyä Pariisiin ilmastopöytäkirjasta voi rampauttaa suurelta osin ilmastomuutokseen keskittyvää työtä Arktisessa neuvostossa. Arktisessa neuvostossa tehtävän monenkeskisen yhteistyön arvostus Washingtonissa voi kärsiä Yhdysvaltain keskittyessä yhä enemmän kahdenvälisiin suhteisiin. Yhdysvaltojen arktinen politiikka siirtynee ympäristönsuojelusta talouden ja fossiilisten

Arktinen alue on muutoksessa. Ilmaston lämpeneminen mahdollistaa alueella entistä laajemman taloudellisen toiminnan, jonka myötä alue tulee yhä enemmän osaksi globaalia verkostotaloutta.

polttoaineiden tuotannon painottamiseen. Lisäksi yhä huononevat Yhdysvaltain ja Venäjän välit voivat läikkyä yhä enemmän myös arktisen alueen yhteistyöhön.

Vaikka arktista yhteistyötä mahdollistanut kylmän sodan jälkeinen poliittinen poutasää on ohi, ei lisääntyvä vastakkainasettelu ole kuitenkaan toistaiseksi rampauttanut alueen yhteistyötä. Lyhyellä aikavälillä arktisen alueen yhteistyö pystyy jatkumaan verrattain hyvin. Tätä ei kuitenkaan voida enää pitää varmana. •

KIRJOITTAJA

Professor Paul Berkman works as Acting Director and Professor of Practice in Science Diplomacy in The Fletcher School at Tufts University.

Hosting the First 'Arctic Summit' During the Finnish Chairmanship of the Arctic Council

Paul Berkman

Finland has an opportunity and perhaps even a responsibility to host the first 'Arctic Summit' as Finnish President Sauli Niinistö bravely invited in Arkhangelsk in March 2017. An Arctic heads-of-state summit has been anticipated over the past decade and even introduced briefly as part of the US Chairmanship for the Arctic Council, but politics and international affairs always seem to get in the way.

This invited article reflects on the panel discussion between the Presidents of the Russian Federation, Finland and Iceland on March 30, 2017 at the 4th International Arctic Forum – Arctic: Territory of Dialogue that was convened by the Roscongress Foundation in Arkhangelsk, Russian Federation. In this panel President Niinistö shared:

"Finland proposes the convening of an Arctic Summit, to discuss a wide range of issues pertaining to the region and beyond. This will provide an opportunity to ensure that the Arctic indeed remains a territory of dialogue. It is our government responsibility to see that this promise and tradition is upheld here in the north."

I write this article as the only United States citizen to have been in all four of the International Arctic Forums, starting in 2010 in Moscow, 2011 in Arkhanglesk and 2013 in Salekhard, where President Niinistö first contributed in this series that was convened initially by the Russian Geographical Society. My participation in the International Arctic Forums emerged with planning the first formal dialogue on environmental security in the Arctic Ocean between the North Atlantic Treaty Organization (NATO) and Russian Federation, bringing together allies and adversaries alike to build common interests. Convened at the University of Cambridge in Fall 2010, this dialogue itself demonstrates the capacity of science diplomacy, which remarkably set aside nearly ten percent of the Earth for "peaceful purposes only" at the height of the cold war a decade after World War II.

International Arctic Forums – The Arctic: Forum for Dialogue hosted in the Russian Federation. The 3rd International Arctic Forum was convened in Salekhard in September 2013, which was the first to involve Finnish President Sauli Niinistö.

The pièce de résistance of each International Arctic Forum has been the dialogue among heads-of-state with Vladimir Putin as the common denominator, initially as Prime Minister with Icelandic President Ólafur Ragnar Grímsson and His Serene Highness Prince Albert II of Monaco. From the start, President Putin spoke about investment and international research cooperation in the Arctic, where Russia's economic future is revealed with the broadest continental shelf in the Arctic Ocean, encompassing vast hydrocarbon deposits.

Russia may be the biggest economic beneficiary from the environmental state-change in the Arctic Ocean.

Extending from the Russian coast in the superadjacent waters is the Northern Sea Route, progressing toward the North Pole with other possible shipping avenues beyond. With \$1 trillion in investment anticipated during next couple decades, the Arctic Ocean may transform international trade, figuring into the June 2017 Chinese blueprint for the 21st Century Maritime Silk Road.

Russia may be the biggest economic beneficiary from the environmental state-change in the Arctic Ocean, but economic development of the high north is a common interest of all Arctic states and residents. Moreover, economic development of the Arctic aligns with the interests of many non-Arctic states, who are represented in the Arctic Council, which Finland is chairing from 2017 to 2019.

In this sense, the greatest stabilizing factor of the Arctic is its sustainable development, which the eight Arctic states and six indigenous peoples organizations identified along with environmental protection as "common Arctic issues" in the 1996 Ottawa Declaration that established the Arctic Council. There were many steps leading to the Ottawa Declaration, from the 1987 Murmansk speech by Soviet President Mikhail Gorbachev onward, but among the most central is the Arctic Environmental Protection Strategy that was adopted in Rovaniemi in 1991, when commitments for "cooperation in scientific research" started among all Arctic states.

The stakes are much higher today than in 1991 and President Niinistö has the opportunity to act in the interests of our world with historic relevance again from Finland. As in 1991, brokering the 'Arctic Summit' in a successful manner can be facilitated by applying science diplomacy, this time emphasizing the Agreement on Enhancing International Arctic Scientific Cooperation that was signed on May 11, 2017 in Fairbanks, Alaska, by the foreign ministers of all eight Arctic states as well as from Greenland and the Faroe Islands.

The 2017 Fairbanks Agreement, involving Russian Foreign Minister Sergey Lavrov and US Secretary of State Rex Tillerson, built on the task force that was chaired by the United States and Russian Federation and happened

despite the political challenges that are roiling international relations. More importantly, conflict in the Arctic is not an option, as it would be MAD (mutually assured destruction) given the concentrated strategic deterrents that have been operating under the sea ice since the 1950's. While "peace" or "peaceful" have been referenced in every Arctic Council Ministerial Declaration since 2009 – when the signatories became the foreign ministers of the eight Arctic states – it remains for the leaders of their nations to continue insulating the Arctic from global geopolitics with hope and inspiration for humankind.

Recognizing that nations will always first and foremost consider their national interests in the Arctic, the 'common arctic issue' of sustainable development creates balance across a 'continuum of urgencies'* in their common interests. Statesmanship by President Niinistö

The 4th International Arctic Dialogue was convened in March 2017 with Finnish President Sauli Niinistö, Russian President Vladimir Putin and Icelandic President Guðni Th. Jóhannesson (left to right).

to convene the 'Arctic Summit' will be hopeful for our world, complementing the "Exploring Common Solutions" theme for the Finnish chairmanship of the Arctic Council. With lasting relevance to our globally-interconnected civilization, all that need be achieved from the 'Arctic Summit' is for the Arctic heads-of-state to simply agree that peace is a 'common Arctic issue.' •

* A 'continuum of urgencies' exists simultaneously across security time scales (mitigating risks of political, economic and cultural instabilities that are immediate) and sustainability time scales (balancing societal, economic and environmental elements across generations) that must be addressed by nations and peoples individually and collectively across our globally-interconnected civilization.

KIRJOITTAJA

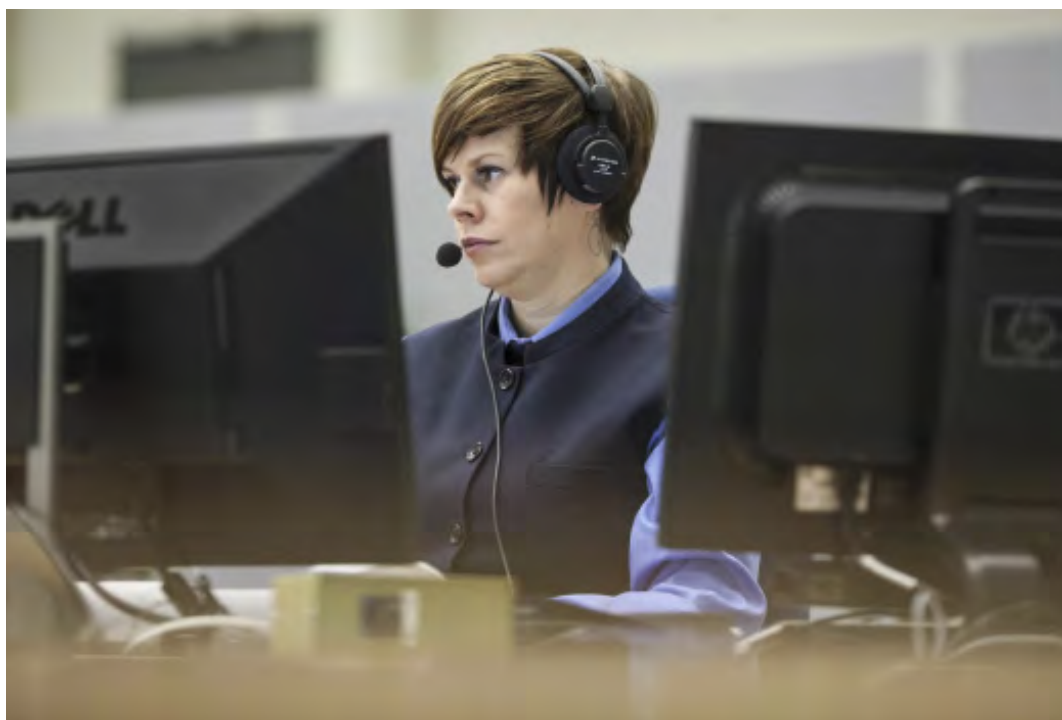

Kimmo Himberg toimi sisäministeriössä sisäisen turvallisuuden strategiahankkeen projektijohtajana syyskuusta 2016 toukokuuhun 2017, ja oli tuolloin virkavapaana Poliisiammattikorkeakoulun rehtorin virasta. Hän on filosofian tohtori ja Helsingin yliopiston dosentti. Himberg on suorittanut 221. maanpuolustuskurssin.

Sisäisen turvallisuuden strategiaa rakentamassa

Kimmo Himberg

Turvallisuutta ei useinkaan muisteta mainita perusoikeutena, vaikka perustuslakimme 7 § mukaan jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Perusoikeusturvallisuuden ylläpitäminen on arkista: sitä tuottava päätöksenteko ja viranomaistoiminta on jokapäiväistä yhteiskunnan peruspalvelua. Turvallisuusviranomaisen palvelutuotanto on perinteisesti painottunut reaktiiviseen toimintaan, turvan ja avun tuomiseen onnettomuuden, rikoksen tai häiriön tapahtumapaikalle sekä näiden tapahtumien jälkiselvittelyyn. Reaktiivisen, 24/7/365 tarjolla olevan palvelun rinnalla on ennakoiva, proaktiivinen turvallisuusviranomaistoiminta vähitellen laajentunut. Turvallisuusympäristön monimutkaisuus näyttää yhä kasvattavan viime mainitun merkitystä ja volyyymiä. Esimerkkejä voivat olla verkkoympäristössä tapahtuva monimuotoinen poliisitoiminta, ekstremismin vähentämiseen tähtäävä moniviranomaisyhteistyö tai kehittyneen onnettomuustutkinnan tuottama, onnettomuuksien ehkäisyyn ja vahinkojen minimointiin tähtäävä työ.

Hätäkeskuslaitos

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan (2010) kirjatun määritelmän mukaan sisäinen turvallisuus on "sellainen yhteiskunnan tila, jossa jokainen voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista tai suomalaisen yhteiskunnan tai kansainvälistyvän maailman ilmiöistä ja muutoksista johtuvaa aiheellista pelkoa ja turvattomuutta".

Tämä kokonaisturvallisuuden kontekstissa laadittu sisäisen turvallisuuden määritelmä on mielestäni onnistunut. Se tunnistaa sisäisen turvallisuuden kahtalaisen luonteen toisaalta mitattavana, toisaalta kansalaisten tunnetilana. Mielenkiintoista on myös määritelmän laatijoiden realismi: "... ilman aiheellista pelkoa ja turvattomuutta." Päätäjän ja turvallisuusviranomaisen ei siis edes oleteta kykenevän torjumaan atavistista turvattomuuden kokemusta.

Sisäisen turvallisuuden kaksijakoinen luonne tuottaa mielenkiintoisen havainnon: Suomen mitattava turvallisuus on lukuisilla parametreilla tarkasteltuna tällä hetkellä ilmeisesti parempi kuin milloinkaan. Henkirikosten määrä on sel-

Hätäkeskus välittää kansalaisen avuntarpeen oikealle viranomaiselle.

vässä laskussa, kokonaisrikollisuuden määrä on vähentynyt koko 2000-luvun, liikenneonnettomuuksissa kuolleiden vuotuinen määrä on neljännes 1970-luvun lukemista. Samaan aikaan kansalaisten turvattomuuden kokemus näyttää yleistyvän. Ei voi välttyä pohtimasta, ovatko ilmiön syyt löydettävissä siitä tavasta, jolla turvallisuusilmiöitä julkisuudessa käsitellään. On toki inhimillistä, että myös tässä aihepiirissä langetaan helposti ylikorostamaan lyhyiden aikavälien tarkastelua, jopa yksittäisiä tapauksia. Viranomaisen joutuukin jatkuvasti tasapainoilemaan viestinnässään turvallisuuden tuottamisen ja turvattomuuden aiheuttamisen kiikkulaudalla.

Kansainvälisten vertailututkimusten mukaan Suomi on yksi maailman turvallisimmista maista. Meillä on vakaa yhteiskunta, julkinen

Väite sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden limittymisestä on vähitellen muuttumassa lihaksi.

hallinto toimii hyvin, korruptiota on erittäin vähän ja ihmiset luottavat yhä toisiinsa ja viranomaisiin.

Lienee perua maamme geopolitiisesta asemasta, että turvallisuuskeskustelumme on tavannut painottua ulkoiseen turvallisuuteen. Kuluva hallituskausia voi tästä näkökulmasta pitää historiallisena: ulko- ja turvallisuuspoliittisen ja puolustuspoliittisen selonteon rinnalla valtioneuvosto antoi toukokuussa 2016 eduskunnalle Suomen kaikkien aikojen ensimmäisen selonteon sisäisestä turvallisuudesta. Siinä arvioitiin turvallisuusympäristömme uusia haasteita erityisesti sisäministeriön hallinnonalan ja sen tuottamien palvelujen näkökulmasta. Näin toteutui eduskunnan hallintovaliokunnan kolme vuotta aikaisemmin mietinnössään ottama kanta: jotta sisäisen turvallisuuden tilaa ja siihen liittyviä eri kysymyksiä voidaan laaja-alaisesti ja kattavasti tarkastella, on olemassa painavia syitä erillisen sisäisen turvallisuuden selonteon antamiseen. Vaikuttaakin siltä, että usein kliseenomaisesti toisteltu väite sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden limittymisestä on vähitellen muuttumassa lihaksi, ja valtakunnan turvallisuuskysymyksiä tarkastellaan poliittisella tasolla aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Tätä kehitystä on tervehdittävä hyvin positiivisena.

Sisäministeri Paula Risikko asetti elokuussa 2016 selonteon pohjalta ja työn jatkamiseksi sisäisen turvallisuuden strategiahankkeen. Siinä missä selonteko keskittyi arvioimaan erityisesti sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintaa ja tarpeita muuttuvassa ympäristössä, strategia määrättiin valmisteltavaksi laajan turvallisuuskäsityksen näkökulmasta. Strategia toimenpiteineen korvaa sisäasiainhallinnon konsernistrategian ja aiemman sisäisen turvallisuuden poikihallinnollisen ohjelman. Tätä kirjoitettaessa odotetaan strategialuonnoksen pääsyä valtioneuvoston käsittelyyn.

Sisäisen turvallisuuden strategian valmistelu tapahtui trendiperusteisesti: sisäiset ja ulkoiset muutosvoimat muokkaavat yhteiskuntaamme sekä sitä, mitä pidämme sen normaalina turvallisuusympäristönä. Laajat häiriötilanteet ovat yhteiskunnan toiminnassa lopulta poikkeuksia, ja sisäisen turvallisuuden kehittymiseen

Hätäkeskuslaitos

vaikuttavat ennemminkin yhteiskunnallisen kehityksen usein vaikeasti havaittavat, hitaat muutokset.

Laajeneva ja monimuotoinen syrjäytyminen on ennakointityössä nostettu keskeisimmäksi turvallisuushaasteeksi, sillä liian usein se on taustatekijänä onnettomuuksissa ja väkivallanteoissa. Syrjäytyneisyys on monesti yhtenä vaikuttimena myös tapauksissa, joissa nuoret miehet ajautuvat äärioliikkeisiin. Yhteiskuntamme aiemmin varsin homogeeniset arvoraakenteet ovat sirpaloitumassa, ja vastakkainasettelujen lisääntymistä on odotettavissa. Muuttoliikkeillä, sekä maahan- että maassamuutolla, on väistämättömiä turvallisuusheijastuksia. Äärioliikkeiden tuottamasta uhasta olemme jo saaneet esimakua. Voimakas ja nopea teknologinen murros on Suomen kaltaiselle ketterälle maalle huomattava voimavara, mutta myös se muuttaa turvallisuuden kokonaisuutta: kybertoimintaympäristön haasteet alkavat olla kaikille tuttuja. Globaali turvallisuuskehitys heijastuu monin tavoin myös maamme sisäiseen turvallisuuteen.

Monet sisäisen turvallisuuden toimijat ovat suorassa rajapinnassa kansalaisten kanssa.

Kuten havaitaan, lukuisat tekijät muuttavat sisäisen turvallisuuden ympäristöä, ja niillä on oltava vaikutuksensa myös viranomaistoimintaan. Strategiatyössä on korostettu sitä, että lähes kaikki yhteiskuntapoliittinen päätöksenteko on samalla turvallisuuspäätöksentekoa. Suomen sisäistä turvallisuutta ei ylläpidetä pelkästään turvallisuusviranomaisten toimin, vaan luottamusyhteiskuntamme monialaisen yhteistyön avulla. Useimmat turvallisuusongelmien juurisyyt juontuvat muista kuin nimenomaan turvallisuuteen liittyvistä ratkaisuista. Kustannustehokkaimmin yhteiskunnan turvallisuutta ylläpidetään ennalta estävin toimenpitein. •

KIRJOITTAJA

Päivi Kaukoranta on ulkoasiainministeriön oikeuspäällikkö ja on toiminut puheenjohtajana kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvää lainsäädäntöä valmistelleessa työryhmässä. Hän on suorittanut 190. maanpuolustuskurssin.

Suomella aiempaa paremmat valmiudet kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen

Päivi Kaukoranta

Uuden lainsäädännön myötä Suomen valmiudet kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen ovat merkittävästi parantuneet. Päätöksentekomenettelyjä erityisesti ylimpien valtioiden tasolla on selkeytetty ja Puolustusvoimien tarkistettujen tehtävien myötä Puolustusvoimilla on edellytykset osallistua aiempaa laajemmin kansainvälisen avun antamiseen ja muuhun kansainväliseen toimintaan. Myös sisäministeriön hallinnonalalla on poistettu kansainvälisen avun lainsäädännöllisiä esteitä.

Vuoden 2012 valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa linjattiin, että kriisinhallintaan ja mahdolliseen muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät lainsäädännön muutostarpeet selvitetään. Perusteellisen valmistelun ja eduskuntakäsittelyn jälkeen kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen liittyvä lakipaketti tuli voimaan 1.7.2017.

Lainsäädäntökokonaisuuteen kuuluu laki kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta sekä puolustusministeriön ja sisäministeriön toimialan lainsäädännön täydentäminen.

Markku Ulander / Lehtikuvaa

Uuden lainsäädännön tavoitteena on erityisesti Euroopan unionin yhteisvastuulausekkeen ja keskinäisen avunannon lausekkeen mukaisen velvoitteiden kansallinen täytäntöönpano ja sen varmistaminen, että Suomella on valmius avun antamiseen ja vastaanottamiseen. Lainsäädäntö soveltuu myös muissa kansainvälisen yhteistyön tilanteissa, kuten Suomen ja Ruotsin välisessä puolustusyhteistyössä. Uusi lainsäädäntö ei korvaa kriisinhallintalainsäädäntöä – kriisinhallintaoperaatioihin Suomi osallistuu jatkossakin sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain ja parhaillaan uudistettavana olevan siviilikriisinhallintalainsäädännön nojalla.

APUA EUROOPAN UNIONIN KRIISITILANTEISSA

Yhteisvastuulauseketta sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltion joutuessa terrori-iskun taikka luonnon tai ihmisen aiheuttaman suur- onnettomuuden kohteeksi. Keskinäisen avunannon lauseketta sovelletaan, jos jäsenvaltio joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi. Lausekkeet ovat jäsenvaltioita yhtäläisesti velvoittavia. Avunantolausekkeen

Kansainvälisessä avun saamisessa ja antamisessa Itämeren alueen vakaudella on tärkeä rooli. Kuvassa Vuosaaren satama.

viittaukset jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen ja Nato-sitoumuksiin eivät muodosta varaumaa, eivätkä poista avunanto-oikeutta tai velvollisuutta yhdeltäkään jäsenvaltiolta.

Lausekkeet lisättiin Euroopan unionin perussopimukseen Lissabonin sopimuksella. Valitettavasti ne ovat osoittautuneet ajankohtaisiksi. Terrori-iskut unionin alueella ovat lisääntyneet. Jo ennen Lissabonin sopimusta Madridissa maaliskuussa 2004 tapahtuneen terrori-iskun seurauksena EU:n jäsenvaltiot ilmoittivat toimivansa yhteisvastuulausekkeen mukaisesti yhdessä ja yhteisvastuun hengessä. Pariisissa marraskuussa 2015 tapahtuneiden terrori-iskujen johdosta Ranska vetosi keskinäisen avunannon lausekkeeseen ja pyysi muilta jäsenvaltioilta kahdenvälistä sotilaallista tukea kunkin jäsen-

Turvallisuus- poliittisen toiminta- ympäristön muutokset ovat heijastuneet sekä EU:n sisäiseen että ulkoiseen toimintaan.

valtion kykyjen ja mahdollisuuksien mukaisesti. Suomi antoi Ranskalle apua muun muassa sotilaallisen kriisinhallinnan keinoin lähettämällä henkilöstöä Unifil-operaatioon, jolloin Ranskan resurssit vapautui kansallisiin tarpeisiin.

Turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön muutokset ovat heijastuneet sekä EU:n sisäiseen että ulkoiseen toimintaan. Uhkakuviin vastaaminen edellyttää monialaista ja tiivistä yhteistyötä sekä kansallisesti, EU:ssa että kansainvälisesti. Näihin haasteisiin uudella lainsäädännöllä pyritään vastaamaan aiempaa paremmin.

PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELYT APUA ANNETTAESSA JA VASTAANOTETTAESSA

Lissabonin sopimuksen yhteisvastuu- ja avunantolausekkeiden lisäksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annettua lakia sovelletaan myös päätettäessä muusta avusta, johon sisältyy merkittäviä sotilaallisia voimavaroja, sotilaallisten voimakeinojen käyttöä tai joka on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittävää taikka laajakantoista ja periaatteellisesti tärkeää. Kaikissa näissä tilanteissa on kysymys sellaisesta merkittävästä avusta, jossa ylimpien valtioelinten myötävaikutus päätökseen on tarpeen. Muissa tilanteissa kansainvälisen avun antamisesta tai vastaanottamisesta päätetään ministeriössä tai sen alaisessa viranomaisessa.

Päätöksen avusta tekee lain mukaan tasavallan presidentti tai valtioneuvoston yleisistunto perustuslaissa säädetyn toimivallanjaon mukaisesti.

Eduskunnan ulkoasiainvaliokuntaa kuullaan ennen päätöksentekoa niissä tilanteissa, joissa kyse voi olla sotilaallisten voimakeinojen käytöstä. Jos sotilaallisia voimakeinoja sisältävä päätös koskee erityisen vaativaa tilannetta, valtioneuvoston on ennen päätöksentekoa kuultava eduskuntaa antamalla sille selonteko. Eduskunnan osallistuminen päätöksentekoon tapahtuu siten sotilaallisessa kriisinhallinnassa tutuksi tulleita muotoja noudattaen.

Laki sisältää myös ministeriötason kiireellisen päätöksentekomenettelyn sekä menettelyn sotilaallisia voimakeinoja edellyttävässä kiireellisessä tilanteessa. Kiireellisyysmenettelyä koskevia säännöksiä muokattiin eduskun-

takäsittelyssä valtiosääntöisistä syistä johtuen. Sotilaallisia voimakeinoja edellyttävää apua voidaan kiireellisessä tilanteessa antaa ilman eduskunnan myötävaikutusta, mutta eduskunnalla on mahdollisuus päättää avun jatkamisesta tai lopettamisesta saatuaan asian käsiteltäväkseen.

Kiireellisyysmenettely on maantieteellisesti rajoitettu vain EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä Pohjoismaiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tämän rajauksen perusteita on esimerkiksi brexitin valossa peräänkuulutettu. On kuitenkin muistettava, että tavanomaisessa menettelyssä tällaista rajoitusta ei ole. Siinä päätöksentekijöillä on mahdollisuudet perusteellisempaan harkintaan ja eduskunnan kuulemiseen.

EI TARPEETTOMIA KANSALLISIA RAJAUKSIA

Lainsäädäntöä valmisteltaessa lähtökohtana oli, että lainsäädännössä ei tulisi asettaa kansainväliselle avulle kansallisia rajoituksia. Ylimmät valtioelimet tekevät yksittäistapauksessa harkinnan avunantamisesta tai vastaanottamisesta. Apua voidaan antaa toiselle valtiolle, Euroopan unionille tai kansainväliselle järjestölle ja vastaavasti vastaanottaa niiltä apua. Apua voidaan antaa ja vastaanottaa niin kahden kuin monenvälisestäkin. Kansainvälisestä oikeudesta johtuu kuitenkin rajoituksia niin Suomelle kuin muillekin valtioille – apua voidaan antaa ja vastaanottaa vain Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan päämäärät ja periaatteet ja muut kansainvälisen oikeuden säännöt huomioon ottaen. Viittaus kattaa esimerkiksi Ahvenanmaata koskevat kansainväliset velvoitteet.

UUSIA TEHTÄVIÄ

Avun antamisessa ja vastaanottamisessa tarvittavista viranomaisten tehtävistä, toimivaltuuksista, voimakeinojen käytöstä ja henkilöstön asemasta säädetään puolustusministeriön ja sisäministeriön toimialakohtaisessa lainsäädännössä.

Puolustusvoimista annetussa laissa Puolustusvoimien tehtäviin on nyt sisällytetty uutena päätehtävänä osallistuminen EU:n yhteisvastuulausekkeeseen tai keskinäiseen avunantolausekkeeseen perustuvaan apuun, aluevalvontayhteistyöhön tai muuhun kansainvälisen avun antamiseen ja kansainväliseen toimintaan. Laista on poistettu aiempi rajoite sotilaallisten

voimakeinojen käytöstä kansainvälisessä avussa. Lisäksi puolustusvoimista annettuun lakiin on lisätty kansainvälisen avun vastaanottamista koskevat säännökset.

VAPAAEHTOISUUS KANSAINVÄLISEN TOIMINNAN LÄHTÖKOHTANA

Puolustushallinnon alalla kansainvälisen avun antamiseen tai muuhun kansainväliseen toimintaan osallistuva henkilöstö on virka- tai työsuhteessa Puolustusvoimiin. Ensisijaisesti kyse on kansainväliseen toimintaan sitoutuneesta Puolustusvoimien henkilöstöstä. Myös reserviläiset voivat osallistua kansainväliisiin tehtäviin.

Varusmiespalvelusta suorittava tai kertausharjoitukseen osallistuva asevelvollinen voidaan määrätä lyhytaikaisesti palvelukseen ulkomaille, jos hän on antanut nimenomaisen suostumuksensa. Palveluksessa olevat asevelvolliset eivät saa edelleenkään osallistua aseellista voimankäyttöä edellyttäviin tai muihin vastaaviin vaarallisiin tehtäviin.

KÄYTÄNNÖN VALMIUKSIEN KEHITTÄMINEN

Nyt voimaan tullessa lainsäädännössä on pyritty ennakoimaan mahdollisuuksien mukaan tulevia tarpeita. Toimintaympäristön kehittyessä uusia muutostarpeita kuitenkin tulla esille, jolloin lainsäädäntöä on voitava kehittää edelleen. Suorituskykyjen ja muiden käytännön valmiuksien luominen vaatii niin ikään jatkuvaa kehitystyötä. •

KIRJOITTAJA

Apulaisprofessori Katri Pynnöniemi toimii Helsingin yliopiston ja Maanpuolustuskorkeakoulun yhteisen Venäjän turvallisuuspolitiikan Mannerheim-professorin ensimmäisenä tehtävähoidtajana. Aiemmin hän on toiminut mm. vanhempänä tutkijana Ulkopoliittisessa instituutissa.

Venäjän turvallisuuspolitiikan tutkimuksen suuntaviivat

Katri Pynnöniemi

Venäjän turvallisuuspolitiikkaa koskeva tutkimus on kiinnostunut siitä, miten nopeat ja hitaat, paikalliset ja globaalit muutostekijät muokkaavat Venäjän turvallisuusympäristöä. Tutkimuksen avulla voidaan selvittää, miten Venäjän valtionjohto näkee näiden muutosten merkityksen maan turvallisuudelle ja miten Venäjän kyky vasta erilaisiin turvallisuusuhkiin tulevaisuudessa kehittyi.

Tehtävänä on myös perehtyä venäläisen turvallisuuspoliittisen ajattelun sisäiseen logiikkaan, sen lähtöoletuksiin ja käsitteisiin, joilla politiikkaa tehdään. Näin voimme tehdä näkyväksi venäläisen ajattelun erot ja yhtäläisyydet meille tutun läntisen ajatteluperinteen ja maailmankuvan kanssa.

Kyse ei ole siitä, että Venäjän turvallisuus- ja sotilaspolitiikkaa ohjaava ajattelu ja tutkimustraditio eläisi täysin erillään läntisestä. Usein vain on käynyt niin, että kun tietyt, läntisestä keskustelusta poimitut käsitteet on tuotu venäläiseen ympäristöön, ne ovat saaneet joukon aivan uusia merkityksiä. Huomionarvoista on, että neuvostojärjestelmän hajoaminen merkitsi yhtenäisen

ideologisen sanaston korvaantumisista useilla, keskenään kilpailevilla merkitysjärjestelmillä. Venäjän nykyinen politiikan kieli on sekoitus rikollismaailman slangia, ulkomaisia lainasanoja ja neuvostojärjestelmästä lainattuja käsitteitä. Kaikkia Venäjän politiikan erityispiirteitä ei voi jäljittää kielenkäytön eroihin, mutta niiden ymmärtäminen on tärkeä osa kokonaisanalyysiä.

Winston Churchill tiivistä Venäjän tulevaisuutta koskeviin pohdintoihin liittyvät haasteet lokakuussa 1939 näin: "En pysty ennustamaan Venäjän toimintaa. Venäjä on selittämättömyyden verhoama arvoitus, joka on peitetty mysteeriiin".

Tämä lukemattomia kertoja toistettu lausahdus kuitenkin jatkuu. Churchill ehdottaa, että ehkä on olemassa avain tämän mysteerin avaamiseksi. "Tuo avain on Venäjän kansallinen etu". Käsite "kansallinen etu" onkin näkyvästi esillä Venäjän turvallisuuspolitiikan keskeisissä ohjauksiakirjoissa. Ne ovat läpikäyneet joukon mielenkiintoisia muutoksia viime vuosien aikana.

Joulukuussa 2014 julkaistussa sotilasdoktriinissa kuvataan aiempaa yksityiskohtaisemmin ulkoisia ja sisäisiä sotilaallisia vaaroja, ilman, että suuria linjoja radikaalisti muutetaan. Vuotta myöhemmin julkaistu kansallisen turvallisuuden strategia kuvaa Venäjän turvallisuusympäristön muutosta jyrkin sanakääntein. Venäjän perinteiset arvot nostetaan aiempaa selvemmin esiin ja Naton todetaan muodostavan uhan Venäjän kansalliselle turvallisuudelle.

Keskeinen muutos on tapahtunut nimenomaan viholliskuvia koskevassa retoriikassa, joka on aikaisempaa näyttävämpää ja kärkevämpää. Yhdessä nämä eri tekstit luovat todellisuutta, jossa Venäjä puolustaa omia kansallisia intressejään, myös lähialueillaan.

Venäjän strategisen suunnittelun kokonaisuutta on vielä tämän jälkeen täydennetty informaatioturvallisuuden ja ulkopolitiikan doktriineilla sekä talouden turvallisuuden strategialla.

Strategisen suunnittelun tehtävänä on luoda kehys Venäjän eri turvallisuusviranomaisten toiminnalle ja asettaa maan kehitystarpeita tärkeysjärjestykseen. Yhdessä nämä tekstit kertovat myös Venäjän turvallisuuspolitiikan lähtökohdista ja siitä mitä pidetään itsestään selvänä. Tällaisilla kyseenalaistamattomilla totuuksilla

on pyrkimys vahvistaa maan suurvalta-asemaa sekä oletusta, ettei sotilaallisen voiman käyttöä voi sulkea pois, vaikka strategia-asiakirjat korostavatkin Venäjän toimien rauhanomaisuutta ja kansainvälisen lain kunnioittamisen tärkeyttä.

Strategioita ei pidä liiaksi tuijottaa, tai olettaa, että niitä lukemalla saisimme varmaa tietoa Venäjän toimintatavoista kriisitilanteessa. Kiinnostavampaa on pohtia, muodostavatko strategiat yhdenmukaisen kokonaisuuden vai koostuuko Venäjän politiikka keskenään ristiriitaisista tavoitteenasetteluista. Useimmissa Ukrainan sotaa koskevissa arvioissa lähdetään siitä, että vaikka Venäjällä on konfliktissa selkeitä päämääriä, sen toimintatapa nojaa improvisointiin. Venäjä hyödyntää taitavasti kohdemaan sisäisiä jännitteitä ja poliitikkojen tekemiä virheitä. Yhdistämällä sotilaallisia ja ei-sotilaallisia menetelmiä Venäjä ylläpitää konfliktin alussa hankkimaansa etulyöntiasemaa.

Yksi jatkoanalyysin tehtävä on selvittää miten Venäjän toimiin ja politiikkaan sisäänrakennetut ennako-oletukset ja improvisaatio ovat keskenään vuorovaikutuksessa. Tätä vuorovaikutusta analysoimalla voidaan tuottaa uutta tietoa Venäjän toimintatavoista kriisitilanteessa.

Venäjän turvallisuuspolitiikan tutkimus on perinteisesti kohdistunut erityisesti ns. kovan turvallisuuden kysymyksiin eli sotilaspolitiikkaan.

Jatkossa on tärkeä selvittää, uhkakuvien muutosta ja sen taustalla olevia tekijöitä. Onko viralliselle militaristiselle patriotismille vaihtoehtoja nyky-Venäjällä? Entä miten Venäjä näkee monikulttuurisuutensa osana turvallisuutta? Vai onko nationalismista tullut Venäjän suurvalta-ajattelun käyttövoima?

Jos tarkastellaan turvallisuuspolitiikan ja talouden kytköksiä on paikallaan kysyä kykeneekö Venäjän sotateollisuus kuromaan kiinni länsimaiden etumatkan seuraavan sukupolven asejärjestelmien kehityksessä? Vai johtaako nykyinen "sotateollisuuden modernisaatiolle" perustuva kehityslinja päinvastaiseen suuntaan: Venäjän putoamiseen lopullisesti kilpailijamaiden kyydistä?

Nykytilanteessa on myös paikallaan pohtia sitä mikä on Ukrainan konfliktin merkitys venäläiselle strategiselle ajattelulle? Mitä johtopä-

töksiä Venäjällä on tehty omista ja vastustajan heikkouksista konfliktissa, jota käydään poliittisin, taloudellisin, diplomaattisin ja aseellisin menetelmin? On myös hyvä kysyä, missä määrin Venäjällä ylipäänsä käydään tällä hetkellä kriittistä keskustelua maan turvallisuuspolitiikan lähtökohdista.

Venäjä ei toimi irrallaan muusta maailmasta, eikä voi irrottautua globalisaation ja ilmastonmuutoksen kaltaisista megatrendeistä. Kysymys on siitä, miten Venäjä omassa politiikassaan ottaa nämä muutokset huomioon. Esimerkiksi miten ilmastonmuutoksen rankimmat ilmenemismuodot, erityisesti ikeiroudan sulaminen, asettuu Venäjän kansallisiin tavoitteisiin ja sitoumuksiin ja niistä luistamiseen. •

Artikkeli on lyhennetty versio 5. kesäkuuta 2017 Venäjän turvallisuuspolitiikan juhlaseminaarissa pidetystä puheesta.

KIRJOITTAJA

Sotilasprofessori evers-tiluutnantti Petteri Lalu johtaa Maanpuolustuskorkeakoulun Venäjäryhmää.

Turvallisuuspolitiikan tutkimuksen kehitys Maanpuolustuskorkeakoulussa

Petteri Lahu

Maanpuolustuskorkeakoulussa ja sen edeltäjässä Sotakorkeakoulussa Venäjään kohdistuneen turvallisuuspolitiikan tutkimuksen lähtökohdat ovat olleet käytännönläheisiä. Vuonna 1924 perustetun Sotakorkeakoulun tehtäväksi määriteltiin armeijamme tukeminen omaperäisen taktiikan ja strategian luomisessa. Vastaisenäistyneen valtion ja sen armeijan suunnan etsintä näkyi 1920-luvun tutkimuksessa Neuvostoliiton asevoimiin kohdistuneena vähättelynä ja halveksuntana. Seuraavan vuosikymmenen aikana puna-armeijan kehitykseen suhtauduttiin jo objektiivisemmin. Aluksi organisaatioita ja toimintatapoja verrattiin käyttöön saatujen ohjesääntöjen perustella suomalaiseen. Vuosikymmenen lopulla tutkimusten määrä kasvoi, ja aiheet suuntautuivat Neuvostoliiton asevoimien toimintamahdollisuuksien arvioimiseen Suomen suunnalla.

Sotien jälkeen Sotakorkeakoulun kursseilla laadittiin muutamia Neuvostoliiton asevoimia koskevia tutkimuksia, joissa käsiteltiin jopa YYA-sopimuksen velvoitteita puolustusvoimiemme toiminnalle. Pian Neuvostoliittoa koskeva julkinen tutkimus pysähtyi kuin seinään, koska sotilaallinen mielenkiinto naapurin asevoimien toimintaan pyrittiin peittämään. Sotakorkeakoulussa neuvostoasevoimia koskeva tiedontarve tyydytettiin esitelmillä ja käänöksillä.

Neuvostoliittoa käsittelevien tutkimusten julkaisu aloitettiin uudelleen 1970-luvun puolenvälin jälkeen. 1990-luvun alun jälkeen Venäjää koskevan tutkimuksen määrä on lisääntynyt, eikä mielenkiinto ole Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen tarvinnut peitellä.

Venäjätkäytöksemme on pitkälti noudatellut alkuperäistä tavoitettaan omaperäisen taktiikan ja strategian kehittämiseksi. Pyrkimys kohti yliopistotasoisuutta on laventanut tutkimusta perustutkimuksen suuntaan. Tohtoriohjelmastamme on valmistunut yksi venäläistä sotataittoa käsittelevä väitöskirja ja lisää on tulossa. Maanpuolustuskorkeakoulu on sitoutunut Venäjätkäytöksien resurssien lisäämiseen. Vuoden 2017 alussa Sotataidon laitokselle perustettiin sotilasprofessorin johtama Venäjä-ryhmä, jonka kautta Venäjän turvallisuuspolitiikan yhteisprofessorin työpanos liitetään Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaan. •

Artikkeli on lyhennelmä Venäjän turvallisuuspolitiikan juhlaseminaarissa 5. kesäkuuta 2017 pidetystä puheesta.

Suomi
Finland
100

Vuonna 2017 jokaisessa
Maanpuolustus-lehdessä
julkaistaan yksi
Suomi 100 -artikkeli.

Tasa-arvoinen koulutus on turvallisuuspolitiikkaa

Olli-Pekka Heinonen

Suomi tunnetaan tutkitusti
parhaiten maailmalla
kansainvälisesti laaduk-
kaasta koulutuksestaan.
Kun mitataan henkistä
pääomapotentiaalia,
Suomi on maailman paras.
Minulta kysytään usein
salaista reseptiä tähän
menestykseen. Mikä
koulureformi,
kuka päättäjä, mikä
opetustekniikka?

KIRJOITTAJA

Wikivand

Olli-Pekka Heinonen toimii Opetushallituksen pääjohtajana. Aiemmin hän on hoitanut mm. valtiosihteerin sekä niin opetus- kuin liikenne- ja viestintäministerin tehtäviä. Heinonen on suorittanut 200. maanpuolustuskurssin.

Salainen resepti juontaa juurensa ainakin 150 vuoden taakse. Suomessa itsenäisen valtion perustaa rakennettiin koko väestön osaamistason nostamisella. Suomi haluttiin snellmanilaisessa hengessä korottaa kansakunnaksi kansakuntien joukkoon nostamalla koko väestön sivistystasoa, oman kulttuurin ja kielen tuntemusta. Kansanvalistuksen ajatus oli antaa mahdollisuus itsensä kehittämiseen myös niille, jotka olivat jääneet eliitille tarkoitetun korkeamman koulutuksen ulkopuolelle. Jokaiselle kansalaiselle luotu mahdollisuus itseään kehittämällä osallistua yhteiskunnan rakentamiseen ja unelma seuraavan sukupolven paremmasta koulutuksesta ovat tehneet Suomesta sen menestystarinan mikä tänä päivänä olemme.

150 vuotta sitten muotoutuneelle ajattelulle on ollut hyvä rakentaa kunkin aikakauden mukaisia ratkaisuja. Yhtenäiskoulujärjestelmä, peruskoulu, kirjastolaitos, aikuiskasvatuksen muodot, korkeakoulutuksen laajentuminen ja niin edelleen ovat olleet sekä fyysistä että henkistä sivistys-Suomen rakentamista. Tänäpäin itsestään-selvyyksiä, aikanaan rohkeita ratkaisuja.

Sivistys ei kuitenkaan automaattisesti pe-riydy uudelle sukupolvelle. Oma aikamme tuo eteemme haasteita, joita on vaikea ratkaista eilispäivän logiikalla. Tietoisuus globaalin ympäristön kestäkyvystä vaatii meiltä innovaatioita taloudellisen kasvun ja ympäristöä kuluttavan tuotannon irtikytkemiseksi. Yhteiskunnalliseen päätöksentekoon kohdistuva epäluottamus ja tunne eriarvoisuuden kasvusta uhkaavat yhteiskuntarauhaa, jos emme löydä uusia osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden muotoja. Keskinäisriippuvuudet ja niiden aiheuttama kompleksisuus tarkoittaa, että voimme tietää tulevaisuudesta entistä vähemmän.

Ammatit eivät enää pysy muuttumattomina, vaan työ muuttuu päivästä toiseen ja jatkuvasta, elinikäisestä oppimisesta tulee tärkeä osa työn tekemistä. Teknologian nopea kehitys asettaa meidän epätietoisuuteen, onko tulevaisuudessa enemmän vai nykyistä vähemmän inhimillistä panosta vaativia työtehtäviä. Erikoistumiseen ja työnjakoon perustuvat organisoinnin mallit tulevat kyseenalaisiksi jättäessään kokonais-

kuvan varjoon. Jos onnistumme välttämään ylipainon ja epäterveellisten elämäntapojen haitat, tulevina vuosina syntyneistä enemmistö tulee elämään sadan vuoden ikään saakka. Silloin perinteinen kolmijako koulutus–työ–eläke ei ole enää mielekäs tapa jäsentää elämän kokonaisuutta.

Tasa-arvoinen koulutus on ollut myös tärkeä sosiaalipoliittinen vaikuttaja, ja estänyt yhteiskunnallisen eriarvoisuuden kehittymistä. Sillä on samalla ollut myös luottamusta ja yhteisön turvallisuutta vahvistava rooli. Koulutuksen merkitys turvallisuuden ja vakauden ylläpitäjänä näyttää olevan vain kasvussa. Sivistys antaa edellytykset ongelmanratkaisuun, ja kyky ratkaista ongelmia lisää luottamusta. Olemme maailman vakain valtio osin myös sivistyksemme ansiosta.

Kun talouden painopiste on siirtymässä energia- ja raaka-aineintensiivisestä tuotannosta tietoperusteiseen tuotantoon, sillä on ollut iso vaikutus myös turvallisuusuhkien muodostumiseen. Öljykenttä tai tuotantolaitos voitiin valloittaa, samaa ei voi tehdä tiedolle tai ihmisten ajattelulle. Vaikka niitä ei voi valloittaa, niihin voi pyrkiä vaikuttamaan. Siksi informaatiovaikuttamisesta ja -sodankäynnistä on tullut arkipäivää.

Valtioneuvoston viestintäjohtaja Markku Mantila sanoi haastattelussaan (Yle 1.8.2017), että informaatiovaikuttamisen torjumisessa tärkeintä on sivistys, koulutus ja mediakriittisyys. Verkottunut yhteiskunta on resilientti ja turvallinen silloin, kun kaikilla sen jäsenillä on kyky yksilöinä ja yhdessä selvitä odottamattomista tilanteista. Avoimen ja demokraattisen yhteiskunnan kyky käydä keskustelua vaikeistakin asioista kantaa myös kriisien hetkellä, silloin kuin luottamusta ja instituutioiden toiminnan oikeutusta mitataan.

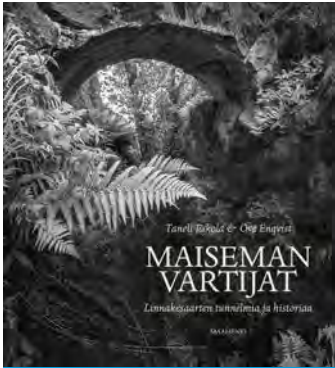
Kun turvallisuudesta puhutaan, luovuus ei välttämättä nouse valmiutena ensimmäisenä mieleen. Kuitenkin epävarmuudessa elämisessä luovuus antaa parhaan suojan ja muutosmuskelit. Ja luovuus ei ole harvojen etuoikeus, vaan kaikille mahdollinen ominaisuus, jota voi myös oppia.

Suomalainen kansainvälisestikin arvostettu kokonaisturvallisuuden toimintatapa kattaa entistä tärkeämmäksi nousevan henkisen kriisinsietokyvyn, myös ennaltaehkäisevänä toimintona. Kansakunnan kyky rakentaa omaa tulevaisuuttaan ja reagoida erilaisiin tilanteisiin ketterästi ei tulevaisuuden maailmassa tapahdu vain viranomaisten tai kansakunnan tasolla, vaan jokaisen kansalaisen tasolla. Kyvykkyydet ovat entistä enemmän kansalaisten kykyä hyödyntää toinen toisensa osaamista ja näkemystä.

Sivistys on meille suomalaisille itsetarkoitus. Se on Suomen tarinan ydinjuonne. Samalla sivistys ja koulutus palvelevat välineenä osallisuuden, luottamuksen ja turvallisuuden rakentamisessa. Luomme kussakin ajassa tulkintamme sivistyksestä, ja teemme sen kansakuntamme hengessä, kaikista huolehtimalla. •

Linnakesaarten kauneuden aarrearkun kansi avautuu

Taneli Eskola ja Ove Enqvist: *Maiseman vartijat, Linnakesaarten tunnelmia ja historiaa.* Maahenki 2017, 231 sivua.

Rannikkotykistö oli lähes sata vuotta tärkeä osa Suomen puolustusjärjestelmää. Suurilla, kiinteillä ja kauaskantoisilla tykeillä pystyttiin suojaamaan rannikkoamme. Nyt kiinteän rannikkopuolustuksen aika on ohi. Puolustusvoimat ovat luopuneet tai ovat luopumassa entisistä linnakesaaristaan.

On tervetullutta, että viime vuosina on julkaistu kirjallisuutta tähän liittyen. Uusi valokuvapainotteinen, kaunis ja tiiviin informatiivinen *Maiseman vartijat*, Linnakesaarten tunnelmia ja historiaa -kirja täydentää erinomaisesti tätä tarjontaa.

Venäjän Itämeren laivasto tuhoutui Venäjän ja Japanin sodassa 1904–1905. Tämän jälkeen Pietarin puolustukseksi alettiin rakentaa Pietari Suuren merilinnoitusta, rannikkolinnakkeiden ketjua Suomenlahden molemmin puolin. Itsenäistymisen jälkeen Suomeen jääneet linnakkeet olivat rannikkopuolustuksemme selkäranka. Ajan myötä rannikkoa pitkin muodostui tiivis helminauha linnakeista ja muista toimipisteistä. Ne olivat siviileille suljettuja, mutta niissä koulutettiin runsaasti varusmiehiä

ja kantahenkilökunta asui niissä perheineen. Suurimmissa linnakkeissa saattoi olla oma koulu ja kauppa.

Vielä 1980-luvulla ja 1990-luvun alussa aselajia vielä kehitettiin, mutta lopuksi aika oli ajanut kiinteän rannikkopuolustuksen ohi. Kiinteät maalit olivat liian alttiita ilma- ja ohjushyökkäyksille. Vuonna 1998 rannikkotykistö sulautettiin merivoimiin. Linnakesaarten toiminta alettiin ajaa alas. Vuonna 2001 lopussa useimpien linnakesaarten hallinta siirtyi puolustushallinnolta Metsähallitukselle. Vähitellen entiset linnakesaaret ovat avautuneet yleisölle, viime vuosina mm. Vallisaari ja Isosaari Helsingin edustalla ja venekansan jo nyt ylikuormittama Örö Saaristomerellä.

Tämän myötä avautuu suurelle yleisölle historiallinen ja luonnonelämyksellinen aarrearkku, jonka kansi Taneli Eskolan ja Ove Enqvistin *Maiseman vartijat* -kirja avaa meille.

Sota- ja puolustushistorialliset kirjat ovat yleensä tietokirjoja, jossa usein on runsaasti kuvia. Tämä on pikemmin kuvakirja, jossa on runsaasti tietoa. Sellaisena se toimii täydellisesti.

Taneli Eskola on arvostettu valokuvataiteilija ja Aalto-yliopiston taitteen dosentti. Kirjan ensimmäinen osa rauhoitetaan hänen vuoden 2009 jälkeen otetuille, häikäisevän kauniille mustavalkoisille kuville entisistä linnakesaarista, täydennettynä vain kohteiden lyhyillä esityksillä.

Kirjan toisessa puoliskossa ansioitunut tietokirjailija Ove Enqvist esittää Suomen rannikkopuolustuksen historiaa, aina Ruotsin ajasta aselajin alas ajamiseen asti. Enqvist on eläkkeellä oleva rannikkotykistöupseeri ja sotatieteen tohtori. Hän on kirjoittanut runsaasti Suomen ja muiden maiden rannikkotykistöä.

Maiseman vartijat -kirjassa Enqvist esittää rannikkotykistön historiaa, Eskolan kuvittamana, tiiviimmin kuin aikaisemmissa kirjoissa. Asiaan aikaisemmin perehtynyt ja yksityiskohdista kiinnostunut lukija joutuu varmasti etsimään lisätietoa muualta. Voi aloittaa Enqvistin omalla tuotannolla, esimerkiksi hänen yhdessä Heikki Tiilikaisen kirjoittama Linnakesaaret: rannikkolinnakkeiden elämää sodassa ja rauhassa vuodesta 2014 sekä hänen ja Johanna Pakolan viime vuonna toimittama Suomenlahti Pietarin suojana.

Linnakesaarista kiinnostuneelle maallikolle *Maiseman vartijat* avaa tiiviisti, luettavasi ja asiantuntevasti ovet useimmille aikaisemmin tuntemattomaan maailmaan, samalla kun Eskolan kuvilla jokaisen esteettiset aistit saavat tyydytystä.

Kirja tulee vaikuttamaan tämän arvostelun kirjoittajan tulevien vuosien retkisuunnitelmiin.

Max Arhippainen

Avoimuuden nimissä päättynyt sidonnaisuus tiedoksi: arvostelija oli aikaisemmin kirjan kustantajan Maahenki Oy:n hallituksen jäsen

100.
JK

100. Jatkokurssi

Jokainen valmistunut maanpuolustuskurssi kutsutaan jatkokurssille, kun kurssista on kulunut viisi vuotta. Kaksipäiväisillä jatkokurssilla päivitetään kurssilaisten tiedot kokonaisturvallisuudesta sekä pureudutaan niihin teemoihin, jotka ovat korostuneet pääkurssilta valmistumisen jälkeen. Maanpuolustuskurssilla termi "elinikäinen oppiminen" on siis ollut jo pitkään käytössä.

Toukokuussa Maneesiin kokoontui 81 kurssilaista. Pääosa oli kursseilta 200 ja 199, mutta mukana oli myös aiemmin estyneitä kursseilta 195–198. Jatkokurssilla on siis mahdollisuus aina tutustua myös uusiin tuttavuuksiin – oman kurssin ulkopuolelta.

Kolmipäiväisellä kurssilla keskityttiin tiukasti Suomen kokonaisturvallisuuteen. Isoina teemoina olivat toimintaympäristön muutos, puolustusvoimien suorituskykyjen kehittäminen, sisäinen turvallisuus, kyber sekä informaatiovaikuttaminen. Kurssin perusteella voi sanoa, että viisi vuotta tekee hyvää yhteishengelle, koska jatkuva puheensorina valtasi Maneesin käytävät heti ensihetkestä alkaen.

Viiden vuoden päästä kurssilaiset saavat kutsun täydennyskurssille – pohtikaamme mitkä aiheet silloin ovat polttopisteessä.

TH

Timo Hänninen Tommi Sikanen

Maanpuolustuskurssien apulaisjohtaja vaihtuu

Maanpuolustuskurssien apulaisjohtaja everstiluutnantti Timo Hänninen siirtyy uusiin tehtäviin 1.10.2017. Uusi apulaisjohtaja on majuri Tommi Sikanen. Hän on aikaisemmin palvellut maavoimien komentajan avustajana Mikkelisissä. Apulaisjohtaja toimii oman toimensa ohella Maanpuolustus-lehden toimitussihteerinä.

TH

Kaartin jääkäriyrykmentti esittelee toimintaansa 100. Jatkokurssille.

Informaatiovaikuttamisen paneelikeskustelussa Jouni Mölsä ja Kaius Niemi vastasivat kurssilaisten kysymyksiin.

59. Täydennyskurssi

Maanpuolustuskurssi kutsutaan täydennyskurssille, kun jatkokurssista on kulunut viisi vuotta ja pääkurssista kymmenen vuotta. Yhden päivän mittaiselle kurssille kootaan opiskelijat yhteensä neljältä pääkurssilta.

Kymmenessä vuodessa tapahtuu paljon, mutta moni asia makaa tiukasti paikallaan, joten teemojen valinnoilla on tärkeä merkitys, varsinkin kun aikaa on vain yksi päivä. Toukokuun kurssilla teemoina olivat Venäjä, kyber, informaatiovaikuttaminen ja mediamaailman murros.

Täydennyskurssi järjestetään muusta kurssitarjonnasta poiketen

Santahaminassa, Maanpuolustuskorkeakoulun pääkampuksella. 155 kurssilaista olivat pääosin kursseilta 181–184. Lisäksi mukana oli opiskelijoita kursseilta 175–179.

Täydennyskurssin jälkeen oppiminen jatkuu Maanpuolustuskursisihdistyksen tilaisuuksissa sekä kurssitapaamisissa.

TH

Maanpuolustuskorkeakoulun uusi Santahamina-talo mahdollistaa suurikokoisten täydennyskurssien järjestämisen.

Oppitunneilta meri-ilmaan miinalautan kyytiin.

52. Erikoiskurssi

Maanpuolustuksen erikoiskursseilla on tärkeä merkitys kokonaisturvallisuuden kentässä. Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunta määrit-

tää vuosittain erikoiskurssien kohderyhmät. Kurssit kutsutaan Maneesiin yleensä kolmesta neljään päivään kestäviin opintoihin. Tarkoituksena on pureutua johonkin tai joihinkin kokonaisturvallisuuden lohkoihin kohderyhmän näkökulmasta. Erikoiskurssit ovat yleensä pääkurseja hieman suurempia ja niiden ohjelma räätälöidään aina kohderyhmän mukaan.

Kesäkuussa Maneesiin saivat kutsun huoltovarmuuskirittiset toimijat. Kurssi järjestettiin Huoltovarmuuskeskuksen tuella ja kurssin isona teemana oli ”Suomi hybridi-vaikuttamisen kohteena”. Maneesin väki yhdessä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa olivat onnistuneet saamaan saliin Suomen kes-

keiset huoltovarmuuden rakentajat ja vaikuttajat.

Kolmipäiväisellä kurssilla pureuduttiin tiukasti Suomen huoltovarmuuteen. Ensimmäinen päivä huipentui merellä ja kurssilaiset näkivät käytännössä miten kauppamerenkulku turvataan merivoimien ja Rajavartiolaituksen toimesta. Toinen päivä koostui case-harjoituksesta, joissa kurssilaiset pohtivat Suomen huoltovarmuutta erilaisen uhkien alla. Kolmanteen päivään oli sijoitettu ajankohtaiset aiheet tietoisuina.

Kurssin perusteella voi todeta, että suomalainen huoltovarmuus voi hyvin ja toimijoiden välillä valitsee hyvät yhteishenki.

TH

TULEVA VALTAKUNNALLISEN MAANPUOLUSTUSKURSSITOIMINTA

- 101. Jatkokurssi 29.–28.8.2017
- 222. Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi 18.9.–11.10.2017
- 53. Erikoiskurssi (Tekoälyn merkitys kokonaisturvallisuudelle) 12.–13.10.2017
- 223. Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi 6.–29.11.2017

Timo Soini yhdistyksen syyskokouksessa

Kovatasoisten kotimaisten kärki-poliitikkojen esitelmien sarja jatkuu syksyllä 2017. Maanpuolustuskurssiyhdistys pyrkii jatkuvasti tuomaan jäsenistön eteen puhutuimmat aiheet turvallisuuspolitiikan saralta. Syksyllä tätä sarjaa jatkaa ulkoministeri Timo Soini, joka luennoin yhdistyksen syyskokouksessa 19.10.2017.

Vuosi 2017 on ollut Suomen ulkopoliitiikan kannalta erityisen mie-

lenkiintoinen. Vuoden aikana on koettu muun muassa Kiinan ja Venäjän valtionpäämiesten vierailut Suomeen sekä Ttasavallan presidentin ja Yhdysvaltain presidentin tapaaminen.

Syyskokous järjestetään Helsingin yliopiston juhlasalissa. Tilaisuus alkaa klo 18.00 ja tapahtumaa edeltää virvoketarjoilu klo 17.00 alkaen.

Tervetuloa!

TH

Ttasavallan presidentin kanslia

Touko Sipiläinen

Eduskunta

Nicki Tötinen

Ttasavallan presidentti sekä ennen lehden painatusta varmistuneet ehdokkaat.

Presidenttiehdokkaiden turvallisuuspolitiikan paneeli

Maanpuolustuskurssiyhdistys järjestää presidenttiehdokkaiden turvallisuuspolitiikan paneelin Helsingin yliopiston juhlasalissa 27.11.2017. Tilaisuus alkaa virvoketarjoilulla klo 17.00 ja itse paneeli alkaa klo 18.00.

Tervetuloa!

TH

Taistelu puolustuksen määrärahoista

Toimittaja-kirjailija Lasse Lehtinen kokosi kesäkuussa Helsingin yliopistolle sankan joukon yleisöä. Lehtisen uraa Suomen politiikan keskiössä voidaan pitää merkittävänä. Hän on kansanedustajana, ulkoministeriön virkamiehenä ja toimittajana päässyt seuramaan läheltä valtakunnan politiikan tekemistä 1960-luvulta alkaen.

Lehtinen on aina ollut kiinnostunut Suomen poliittisesta historiasta ja erityisesti talvi- ja jatkosodan vuosista. Historioitsijana hän on sekä perusteellinen että mainio tarinankertaja. Lehtinen on edelleen erittäin suosittu puhuja – sen todisti yliopistolle saapunut suuri joukko innokkaita kuulijoita. Sopivalla huumorilla terästetty esitelmä ja sen jälkeinen kysymyssosio saivat joukon hyvän-

Tohtori Lehtinen summasi kuulijoille puolustusmäärärahoihin liittyneet keskustelut itsenäistymisestä talvisotaan.

tuuliseksi. Toisaalta Lehtisen keskeinen viesti rahoituksen haasteista sodan kynnyksellä, sai jokaisen myös vakavasti miettimään kuinka veitsenterällä Suomen rahoitus oli 1930-luvulla. Köyhän maan on vaikea sotia – ainakaan menestyksekkäästi.

Lehtinen käsitteli aihetta mielenkiintoisesti värikkäiden henkilökuvien kautta. Risto Ryti, Väinö Tanner ja A. K. Cajander, Juho Niukkanen, T.M. Kivimäki sekä Mannerheim piirtyivät esitelmässä tärkeinä henkilöinä sotaan valmistautuvassa Suomessa.

Yhteistyötä Euroopassa

Yhdysvaltain Euroopan-joukkojen komentaja Curtis Scaparrotti jatkoi elokuussa kovatasoisten kansainvälisten puhujien sarjaa yhdistyksen puhetilaisuuksissa. Hänen edeltäjänsä kenraali Philip M. Breedlove esiintyi vastaavassa tilaisuudessa Kansallisoopperassa elokuussa 2015. Kenraali Scaparrottin puhe sai runsaasti palstatilaa eri medioissa tapahtuman aikana. Elämme aikaa, jolloin ulkoinen toimintaympäristö on voimakkaassa muutoksessa ja suomalaiset haluavat kuulla puheenvuoroja myös sellaisilta henkilöiltä, jotka katsovat Suomen turvallisuutta hieman kauempaa.

Scaparrotti on edeltäjänsä tapaan ”kaksoishatutettu”. Hän on

Kenraali Scaparrotti varasi reilusti aikaa kuulijoiden kysymyksille.

sekä Yhdysvaltain Euroopan-joukkojen komentaja että Naton Euroopan-joukkojen komentaja. Scaparrotti on siis kiistatta yksi vaikutus-

valtaisimmista sotilaista koko maailmassa. Vaikka sää oli sateinen, täytyi yliopiston juhlasali innokkaita kuulijoista

Alkon Maritta Iso-Aho ja Kari Pennanen kutsuivat MP-juoksukerholaiset yhteislenkille elokuussa.

MP-JUOKSIJAT

Juoksukerholla vauhti päällä

MP-juoksukerholla on ollut mukavan vauhdikas alkuvuosi. Yhteislenkkejä on ollut kuukausittain ja niitä ovat isännöineet ja emännöineet Maanpuolustuskorkeakoulu, Nooa Säästöpankki, Elenia, Digita ja Alko. Syyskuussa Posti on kutsunut juoksukerholaiset Lasse Virén holkkaan ja 10.10. lenkki-iltaa isännöi Adven Group. Heinäkuussa oli aamulenkki Porissa.

Mikä parasta, olemme saaneet ilahduttavan paljon uusia maanpuolustuskurssilaisia toimintaamme. Kaikki vanhat ja uudet jäsenet ovat tervetulleita mukaan! Lenkeillä vauhti ei ole tärkeintä vaan liikunta hyvässä seurassa ja mielenkiintoiset keskustelut ja järjestäjien alustukset.

Vuosi huipentuu lokakuussa Palma de Mallorcan maratonmatkaan, josta matkaraportti seuraavassa lehdessä.

Tule mukaan hyvään lenkkiporukkaan!

Lisätietoa: jyrki.heinonen@112.fi tai timo.anttila@posti.com

MP-METSÄSTÄJÄT

Yhteistyötä luonnossa

Valtaosa suomalaisista haluaa rentoutua liikkumalla luonnossa harastuksensa parissa. Kaunis luontomme eri vuodenaikoinen on kansantaloudellisestikin merkittävä voimavara, jonka monimuotoinen hyödyntäminen vaatii jatkuvaa kehittämistä.

Maanpuolustusmetsästäjät vierailivat Riihimäellä Sammaliston-

suon kosteikolla Metsästäjäliiton ja Sakon kutsumana. Tämä Kekkilän entisen turvesuon kehittämishanke on oiva esimerkki hyvästä ja tuloksellisesta yhteistyöstä kaikkien järjestöjen ja muiden toimijoiden kesken. Lopputuloksen on alue, jossa lintuharrastajat, luonnonsuojelijat ja metsästäjät voivat omistautua omille harrastuksilleen sulassa sovussa. Avaintekijänä yhteistyön onnistumiselle on täydellinen avoimuus, kertoi hanketta vetävä Jaska Salonen Metsästäjäliitosta. Asenteet ovat koko ajan muuttuneet positiivisemmiksi kun on opittu ymmärtämään ja sopimaan käyttövuoroista ja toimintatavoista. Tässä avainsana on eettinen metsästyys, meidän metsästäjien toiminta on oltava kaikin puolin hyvien metsästyystapojen ja periaatteiden mukaista, joka ei häiritse muita luonnossa liikkujia ja he voivat sitä tarvittaessa seuratakin.

Näissä puitteissa oli meille järjestetty upea vesilintujahti, johon jah-

Lähtövalmiina jahtiin.

din lisäksi kuului noutavien koirien toimintanäytös ”viiden tähden” riista-ateria. Riistaruokien valmistaminen on yksi osa eettistä metsästystä. Hyvät riista-ateriat lisäävät omalta osaltaan metsästyksen arvostusta ja harrastuksen kiinnostavuutta myös nuorempien metsästäjä sukupolien keskuudessa. Metsästäjäliitto panostaakin yhteistyökumppaneidensa kanssa ennistä enemmän uusien metsästäjien kouluttamiseen. Huomasimme myös, että kokeneetkin metsästäjät voivat oppia aina jotakin uutta.

Eettiseen metsästyksen liittyi oleellisesti turvallinen ja hyvä aseiden käsittely ja ampumataito. Jokainen itseään kunnioittava metsästäjä harjoittelee ja kehittää omaa ampumataitoaan ja kohdistaa aseensa huolellisesti ennen jahdikauden alkua. Maanpuolustusmetsästyksen perinteisessä kauden avauksessa Santahaminassa olikin ilahduttavan runsas osanotto. Noin 70 maanpuolustusmetsästäjää oli ennättänyt paikalle. Tarjolla oli ammunnan lisäksi Sakon asian tuntijoiden opastusta, karhu- ja hirkokeen suorittamismahdollisuus, Suomen riistakeskuksen ajankoh-taiskatsaus ja Kaartin jääkäriyri-mentin komentajan tietoisu Puo-lustusvoimien tilanteesta.

Maanpuolustus ja metsästys täy-dentävät hienolla tavalla toisiaan ja siitä elävänä osoituksena on kas-vavan joukon osallistuminen ta-pahtumiimme. Työvaliokunta on panostanut toiminnan kehittä-miseen, jotta se palvelee niin koke-neita kuin aloittelevia maanpuolus-tusmetsästäjiä.

Hyvää syksyä ja pitkiä haukkuja sekä hyvää yhteistyön henkeä toi-vottaen.

Työvaliokunta

TH

Kulttuurijaosto Suomen Pankissa.

MP-KULTTUURI

Kulttuurijaosto Suomen Pankissa

Vuonna 2016 alkanut Kulttuurijaoston toiminta jatkui toukokuussa Suomen Pankissa. Vierailua isännöi Mika Pösö (219.MPK). Kulttuurijaosto sai tutustua Suomen Pankin mittavaan taidekokoelmaan, kulta-holviin sekä huoneeseen, jossa Suomen hallitus toimi talvisodan alkaessa. Suomen Pankki on seisonut vakaana vaikka sodan tuulet ovat kansakuntaamme heiluttaneet.

Kulttuurijaoston tapahtumista lähetetään aina erikseen kutsu jaoston jäsenille. Jaoston toiminnasta kiinnostuneita valtakunnallisen maanpuolustuskurssin suorittaneita pyydetään ilmoittautumaan jaoston kutsulistalle sähköpostitse osoitteeseen maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com.

MP-Golfin työvaliokunnan puheenjohtaja Esa Rautalinko ojentaa kiertopalkinnon joukkuekilpailun voittaneen 170. MPK:n Kirsi Komille. Muut voittajajoukkueen jäsenet olivat Jarmo Helenius ja Tuomo Rönkkö.

Vuoden 2017 Maanpuolustusgolf

Vuoden 2017 Maanpuolustusgolf järjestettiin tiistaina 30.5. Hirsalassa. Tänä vuonna osallistujia oli 98 maanpuolustuskurssilaista, mikä lienee taas yksi korkeimmista osallistujamääristä MP-golfin historiassa. Vanhin kilpailussa edustettuna ollut kurssi oli 53. MPK ja tuorein 215. MPK eli jälleen kerran skaala oli varsin laaja, mutta sopiva.

Pelimuotona oli perinteisesti sovellettu, pääosin neljän hengen joukkueissa pelattu, "Maanpuolustusgolf Scramble". Mukana oli sekä kurssijoukkueita ja yksittäisilmoittautuneista muodostettuja sekajoukkueita. Pelisää oli tänäkin vuonna mitä mainioin.

Kilpailun pääsponsorina toimi tänä vuonna Digia Oyj. Kilpailua

olivat palkintojen osalta tukeneet myös Hämeenlinnan Kultakeskus, Kaupahuone Pesonen ja Puolustusvoimien logistiikkalaitos.

Päivällisen jälkeen ajankohtaiskatsauksen puolustushallinnosta piti Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori, kenraalimajuri Ilkka Korhiamäki (189. MPK).

Päätösosuuudessa järjestettiin myös MP-golfin vuosikokous, jossa vuoden 2017 kilpailun järjestänyt työvaliokunta, puheenjohtajanaan Esa Rautalinko (188. MPK), valittiin edelleen jatkamaan myös seuraavalle kaudelle.

Kilpailupäivä päättyi juhlallisesti palkintojenjakoon. Vuoden 2017 Maanpuolustusgolfin voittaja oli 170. MPK. Joukkueessa pelasivat Kirsi Komi, Jarmo Helenius ja Tuomo Rönkkö. Ensimmäisen kerran kilpailun voitti siis kolmihenkinen joukkue. Pisin avaus kilpailun voitti Timo Levoranta (183. MPK) ja

lähimmäksi lippua kilpailun voitti Leena Honka (edelleen 183. MPK).

Voittajajoukkueelle luovutettiin perinteinen kiertopalkintohylsy. Voittajajoukkueelle, kilpailun pääsponsorille sekä lähemmäs lippua ja pisimmän draivin lyönneille luovutettiin palkintohylsy.

Ensi vuoden Maanpuolustusgolf-kilpailu järjestetään jälleen Hirsalassa perinteisesti toukokuun viimeisenä tiistaina eli 29.5.2018. Kilpailukutsu julkaistaan kevään Maanpuolustus-lehdessä, mutta tapahtuma kannattaa jo tässä vaiheessa merkitä kalenteriin. Kiitos kaikille osallistujille ja nähdään taas ensi vuonna Hirsalassa.

Torsti Astrén (186. MPK)
MP-Golf työvaliokunnan sihteeri

Maanpuolustusgolf 2017 Tulokset

1	Komi / Rönkkö / Helenius	9	+7p	43	
2	Korkiamäki / Koskimies / Westerlund / Koski	6	+6p	42	V9
3	Saarinen / Hynninen / Ahlstedt / Suomio	8	+6p	42	V9
4	Levoranta / Lång / Honka / Engström	8	+6p	42	
5	Terho / Ranta / Ruotsalainen / Rissanen	9	+4p	40	
6	Mäkinen / Harju / Ojanen / Holmlund	8	+3p	39	V9
7	Salakka / Kahila / Kivisaari / Väätäinen	8	+3p	39	
8	Niemistö / Tiitola / Einonen / Keränen	7	+2p	38	
9	Koulumies / Kettunen / Viitasaari / Iho	8	+1p	37	
10	Heiniö / Kirjavainen / Purontakanen / Syrjälä	8	Par	36	V9
11	Lehto / Kauppinen / Honkamaa / Haapala	9	Par	36	
12	Keinänen / Koskimies / Pulkkinen / Tuhkanen	9	-1p	35	V9
13	Astren / Pihlakoski / Korpinen / Rahkonen	10	-1p	35	V9
14	Tiilikainen / Tanskanen / Tamminen / Syrjänen	10	-1p	35	
15	Rytilahti / Wallander / Karjalainen	9	-2p	34	
16	Pesonen / Rivinoja / Heilanen	8	-3p	33	V9
17	Peltola / Hassinen / Wallin / Maja	9	-3p	33	V9
18	Typpi / Ristikartano / Suomela / Niemi	10	-3p	33	
19	Kalela / Kalela / Rautalinko	13	-4p	32	V9
20	Kukkonen-Suvivuo / Kulvik / Lehmusto / Keränen	7	-4p	32	V9
21	Ehrnrooth / Wartiovaara / Ojanperä / Smolander	10	-4p	32	V9
22	Niinioja / Simelius / Korpela / Petterson	10	-4p	32	
23	Jääskeläinen / af Heurlin / Poutanen	8	-8p	28	
24	Härkönen / Laajava / Mäkelä / Partanen	10	-9p	27	V9
25	Pellonmaa / Rissanen / Päivike / Engström	8	-9p	27	
26	Hollo / Paukkunen / Nieminen	9	-10p	26	

ERIKOISKISAT:

LÄHIMMÄS LIPPUA (14.)
Leena Honka – 3,38

PISIN AVAUS (15.)
Timo Levoranta

**KURSSIEN
KOKOONTUMISIA**

Kevätkauden aikana toimituksen tietoon ovat tulleet seuraavat kurssitapaamiset ja -kokoukset, jotka on pidetty 10.8.2017 mennessä. Tapaamisista julkaistaan vain ajankohta ja paikka mikäli kurssi ei ole toimitannut toimitukselle tapahtumasta erillistä kertomusta.

- Kertomus tulee lähettää osoitteeseen maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com.
- Tekstin enimmäispituus 1000 merkkiä, max. 1 kuva/juttu, kuvakoko: leveys vähintään 1600 pikseliä.
- Toimituskunta pidättää oikeuden muokata tekstiä ja valita julkaistavat kuvat tarvittaessa.
- Seuraavaan Maanpuolustuslehteen nro 122 aineiston pitää olla toimituksella 19.10.2017 mennessä.

67.–70. Maanpuolustuskurssit kokoontuivat jokavuotiseen kevät-tapaamiseensa 17.5. Paikkana oli Katajanokan Kasino, järjestäjänä kurssi 69. Osanottajia oli 26.

Ulkopoliittisen instituutin ohjelmajohtaja Mika Aaltola käsitteli vaikeaa ajankohtaista aihetta ”Trump, Putin ja Suomi”. Trumpilla on kyky lähestyä Venäjää, mutta hän ei kuitenkaan kunnioita Venäjää, Aaltola sanoi.

Yhdysvaltojen ja Venäjän yhteisiä huolenaiheita ovat Kiina ja terrorismi. Kiina kirii huimaa vauhtia talouselämässä. Tuotanto on Kiinassa, markkinat maailmalla. Mikä tahansa ongelma merellä voi vaikuttaa Suomeenkin.

Terrorismin uudet muodot tuntuvat verkostoturvallisuuden uhkana ja kansainvälisten kaapeleiden haavoittuvuudessa. Suomen kautta kulkee kaapeliteitse paljon aineistoa maailmalle mm. Venäjältä.

Mika Aaltola sanoi, että asiantuntijallekin on ennakoimatonta, mitä tulevaisuudessa tapahtuu. Käänteet ovat nopeita. On parasta pitää mielessä tuhatvuotinen tausta: maantieteelle emme voi mitään.

Merivoimien esikuntapäällikkö,

lippueamiraali Timo Hirvonen kertoi, että merivoimiemme toiminta-alueella liikkuu satoja aluksia päivittäin. Suomi valvoo alueitaan tehokkaasti kautta vuorokauden. Kansainvälinen yhteistyö on vilkasta erityisesti Ruotsin kanssa.

Merivoimien suunnitelmissa on Laivue 2020. Tavoitteena on hankkia monitoimialuksia, jotka pystyvät hoitamaan kaikkina vuodenaikoina monta tehtävää, joilla aiemmin oli eri suorittajat.

Kokouspaikaksi oli valittu 100-vuotiaan Suomen kunniaksi suunnitelleen saman ikäinen Katajanokan Kasino. Upseeriliiton puheenjohtaja, everstiluutnantti Jari Rantala kertoi hauskaasti rakennuksen vaiheista. Nykyisin kiinteistön omistajina on kolme upseerijärjestöä, ravintola on vuokralaisena.

Tilaisuuden järjestäneen 69. kurssin oltermanni Magnus Savander muistutti mieliin, että me kaikki osanottajat kävimme maanpuolustuskurssin lähes 40 vuotta sitten, vuonna 1978. Joukot ovat harventuneet, ja jäljellä olevien keski-ikä on korkea. Riittääkö vielä voimia jokavuotisen tapaamisen järjestämiseen? Savanderin aloitteesta oltermannit neuvottelevatkin Maan-

94. MPK Elisa Oyj:n vieraana.

138. MPK vierailulla Marskin kodissa Kaivopuistossa.

puolustuskurssien johdon kanssa mahdollisista muutoksista kokoon-
tumisten toteuttamiseksi erityisesti
vanhimpien kurssien osalta.

69. MPK:n emäntä
Mirja Lappi-Seppälä

94. Maanpuolustuskurssi piti kurs-
sikokouksen oltermannimme Matti
Sundbergin johdolla Elisa Oyj:n vie-
raana 12.06.2017 Pasilan toimipis-
teessä.

Elisa Oyj:n talous- ja rahoitus-
johtaja Jari Kinnunen esitteli ko-
kouksen aluksi yrityksen toimintaa
ja teleyritysten tulevaisuuden kehi-
tysnäkömiä.

Maanpuolustuskurssien johtaja
Mika Kalliomaa kertoi ajankohtais-
ten ulko- ja turvallisuuspoliittisen
sekä puolustuspoliittisen selonte-
kojen linjauksista.

Kurssilaisia oli paikalla 9. Kurs-
simme täytti 32 vuotta kuluvan
vuoden tammikuussa. Silloin tam-

mikuussa 1985 Neuvostoliiton maa-
liohjuksen harhautuminen Jääme-
ren ammunnoissa Suomen Lappiin
ja löytyminen Inarinjärven pohjois-
päästä Suolisvuonon alueelta oli ot-
sikoissa ja keskeinen puheenaihe
niin kotimaassa kuin kansainväli-
sestikin.

Kurssimme päätti pitää seuraav-
van kokoontumisen syksyllä.

Pääsihteeri Olli Nepponen

99. Maanpuolustuskurssi suuntasi
10.–11.6. Ilmajoen Musiikkijuhlille.
Juhlien ohjelmasta nautittiin juhla-
konsertissa sekä Mannerheim-oo-
peraa seurattessa.

118. Maanpuolustuskurssi piti perin-
teisen vuositapaamisensa elintarvi-
keteollisuusliiton tiloissa Helsingissä
25.4. Tilaisuuden isäntänä toimi
kurssiveljemme, liiton toimitusjoh-
taja Heikki Juutinen, joka on siirty-
mässä reserviin kesän kynnyksellä.

Runsaan kahvitarjoilun lomassa
Heikki-isäntämme piti mielenkiin-
toisen esityksen niistä erilaisista
sekä koti- että ulkomaisista yhte-
yksistä, joita ETT-Liitossa on viime
vuosina saatu aikaan suomalaisen
elintarviketuotannon kehittämiseksi
ja markkinoimiseksi. Lisäksi Heikki
vielä kertoi viimeisimpiä kokemuk-
siaan uuden, eri osapuolten – etu-
järjestöjen, yritysten, viranomaisten
ja tutkijayhteisöjen – välisen yhteis-
työhengen luomisesta Elintarvike-
teollisuuden piirissä.

Kurssimme oltermanni Juhani
Kivelä kiitti tapaamisen päätteeksi
isäntäämme hänen ansiokkaasta
toiminnastaan elintarviketeollisuus-
den luotsaamisessa haastavissa olo-
suhteissa uudelle kasvu-uralle.

Emäntä Sinikka Mertano

138. Maanpuolustuskurssi juh-
listi 100-vuotiaasta Suomea moni-
puolisella ohjelmalla. Aluksi tutus-

147. MPK. Ryhmämme Mein Schiff 6:n vieressä Turun telakalla.

tuimme Mannerheimin 150-vuotisjuhluvuotena hänen kotiinsa Kai-vopuistossa. Museossa leijaili edelleen marsalkan arvoituksellinen karisma, jota neljässä sadassa kirjassa on yritetty avata vuosikymmenien ajan. Siihen kuuluivat keisarin upseerin komeus, rohkeus ja kurinalaisuus. Mutta myös suomalaisen korpisoturin molemminpuolinen kunnioitus.

Marskin säntillisyyttä paljastui myös hänen kodissaan. Hän suunnitteli illalliset itse ruokalistoja ja kukka-asetelmia myöden. Illallis-pöydän alla oli Marskin varpaan kohdalla salanappi, jolla hän kutsui tarjoilijan paikalle keskustelua häiritsemättä.

Olimme kutsuneet museoon professori Kimmo Rentolan puhumaan Suomen ja Venäjän suhteista erityisesti Stalinin valtakaudella.

Hän todisti, miten usein maamme kohtalo on ollut kiinni sekä järkevästä päätöksenteosta että myös onnekkasta ajallisesta sattumasta. Stalinin periaate oli hyökätä vain silloin kun Neuvostoliitto oli vahva ja vastustaja heikko. Mutta suunnittelu oli yllättävän lyhytjänteistä. Kuulijat löysivät ”ruoskaa vai piparia” -mallissa yhtäläisyyksiä Stalinin nykyihailijaan V. Putiniin.

Hietaniemestä presidenttien hautojen kautta kävelimme läheiseen Sitraan, jossa kursimme emäntä Liisa Hyssälä työskentelee asiantuntijana. Johtaja Antti Kivelä kertoi Sitran hankkeista maamme uudistuskyvyn parantamiseksi. Digitalisaatio on muuttanut kansalaisten arkea vauhdilla. Siksi myös yhteiskunnan rakenteiden on uudistuttava.

Matti Parjanen

147. Maanpuolustuskurssi teki matkan Turkuun 25.4.2017. Tutustuimme Meyer Turku Oy:n laivanrakennustoimintaan sekä pääsimme kiertokäynnille juuri valmistuvaan Mein Schiff 6:n. Kurssimme isäntä Lauri Ratia oli järjestänyt tämän ainutkertaisen mahdollisuuden tutustua menestyvään alan yritykseen sekä sen loistotuotteeseen risteilylaivaan. Saimme kuulla miten vanhan alalla toimineen perheyrittäjän uskottavuus, yhdistettynä nyt täällä Turussa laivanrakennusammattitaitoon, on nostanut toiminnan huipputasolle. Tilauksenta on varmistettu jo vuoteen 2024, yli 3 km laivoja!

Kiertokäynti laivalla oli erittäin mielenkiintoinen, edustaahan se viimeisintä alan osaamista ja tarjoaa tuleville matkustajille myös tasokasta viihtyvyyttä. Laivan sisä-

lat olivat suomalaisittain kotoiset. Suomalaisen suunnittelijoiden kädenjäljet näkyivät. Meille selvisi millainen valtava palapeli risteilylaivan suunnittelu ja rakentaminen on. Sitä osaamista oli vuosikymmenten ajan kerrytetty Suomeen ja nyt sitä taas voidaan kannattavasti hyödyntää.

Bussimatkan aikana kurssiveli Reijo Svento kertoi mielenkiintoisesta Koillisväylän merikaapelin alkuselivityksestä. Ensi vuonna on kurssistamme kulunut 20 vuotta ja sitä tulemmekin juhlistamaan.

Oltermanni Jorma Piippo

166. Maanpuolustuskurssi Pirkkalan 16.5.2017. Kurssimme emäntä Helena Rissasen kutsua noudattaen kokoontuimme kurssitapaamiseen Satakunnan lennoston Pirkkalan. Edellisestä kurssitapaamisesta ei enää vierahtaa kauaakaan,

kun olimme jälleen huippukurssina koolla. Toki rivimme ovat harvenneet ja monet tarkkailevat maailman menoa reservistä mutta edelleen joukossamme on myös aktiivisia vaikuttajia.

Toukokuinen päivä alkoi upealla Satakunnan lennoston esittelyllä. Eversti Juha-Pekka Keränen ja majuri Mikko Sarantola antoivat hyvän tilannekuvan Satakunnan lennostosta ja Ilmavoimista. Ennalta oli odotettavissa, että kysymme isäntiemme mielipiteitä Suomen tulevasta Hornetit korvaavasta konetyypistä. Vastaukset olivat yhtä arvattavissa, niitä ei tullut. Sentään kurssitoveri eversti Jukka Liinamaalla oli ääneen lausuttu näkemys. Samalle päivälle sattui lennoston avoimien ovien päivä. Runsasluukuinen yleisö oli tullut kanssamme seuraamaan mahtavia lentonäytöksiä, kalustoesittelyjä ja

opastuksia ilmavoimien työhön. Lennosto haki samalla potentiaalisia ammatillaisia joukkoihinsa. Momen pikkupojan ja -tytön silmät palloivatkin, kun lentäjät kentän pinta-hipoivat kaarsivat seitsemän G:n kaarteita.

Lennoston jälkeen tutustuimme lentäjien koulutukseen uudella Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Patrian yhteiskampuksella, joka sijaitsee Pirkkalan lentokentän tuntumassa. Aivan uusi koulutusyksikkö kouluttaa lentäjiä siviili-ilmailun tarpeisiin. Vierailuamme ja tutustumiskierrosta kampuksella isännöivät Patria Pilot Training Oy:stä Juha Putkonen ja Meri Liukas.

Päivä huipentui upeaan Pirkkalan pormestari Helena Rissasen tarjoamaan illalliseen Pyhäjärven rantamaisemissa. Kuulimme Pirkkalan menestystarinan. Pirkkala on mo-

166. MPK Satakunnan lennostossa.

nella mittarilla Suomen kuntaykkö-
nen ja lukuisat kuntapäätäjien de-
legaatiot matkaavatkin Pirkkalaan
ihmettelemään menestyksen taust-
oja ja kysymään neuvoja.

MPK 166 jatkaa kokoontumisi-
aan. Seuraava kokoontuminen on
jo työn alla, kiitos aktiivisten kurssi-
toverien oltermanni Matti Uusitu-
van ja pääsihteerin Mika Martikaisen.
Juha Ruotsalainen

168. Maanpuolustuskurssi "Sata-
kuuskasi, kaatuu joka masi!, näin
kannustimme kurssitovereitamme,
jotka pelasivat tasapeliin päätty-
neen, tiukan säbööttelun varus-
miehiä vastaan Säkylässä lähes 14
vuotta sitten.

Satakuuskasin henki on edel-
leen lallella ja sitä vahvistettiin, kun
kurssiveli Jyri Häkämies kutsui kurs-
sin vieraakseen Elinkeinoelämän
keskusliittoon, Eteläranta 10:een,
15.2.2017. Kurssilaiset noudattivat
kutsua hyvin. Paikalle pääsi lähes
30 kurssilaista.

Edellinen tapaaminen järjestet-
tiin Etelä-Pohjanmaalla vuonna
2013, jolloin tutustuimme olter-
mannimme Juha Ruohosen viera-
raana Atrian toimintaan sekä pää-
simme käymään Kauhavan lento-
sotakoululla.

Vuonna 2012 kävimme kurssi-
veli Visa Koivusen vieraana Aalto-
yliopiston Otaniemen kampuk-
sella. Suunnittelemamme reissu
Washingtoniin typistyi muutaman
henkilön reissuksi, kun suurin osa
lähtijöistä jäi Helsinki-Vantaalle
tuhkapilven takia.

Kuten edellisestkin kurssitapa-
mismme, niin myös tämä oli erin-
omainen päivitys Suomen tilan-
teesta. Isäntä Jyri kertoi kansainvä-
lisen talouden vaikutuksista Suo-
meen sekä EK:n uudesta strate-
giasta.

Maanpuolustuksellisen näkökul-
man toi puolustusministeriön oh-
jelmajohtaja Lauri Puranen. Hänen
katsauksensa käsitteli puolustus-

voimien tulevia strategisia hank-
keita: hävittäjähankintaa ja Laivue
2020 -hanketta.

Ilta päättyi päivitykseen kurssi-
laisten nykyisistä positioista ja vii-
meisimmistä kuulumisista. Hyvässä
yhteisymmärryksessä päätettiin,
että enää ei päästetä kurssitapa-
misten väliä venymään näin pit-
käksi. Lisäksi annettiin isot kiitokset
järjestäjille. Kiitos!

Sanna Rauhansalo

170. Maanpuolustuskurssi kokoon-
tui kevätkatselmukseen Fortumin
tiloihin Espoon Keilaniemeen.

171. Maanpuolustuskurssi kokoon-
tui alkuvuodesta kaksi kertaa. 25.4.
Kurssiveljemme, Rajavartiolaitok-
sen apulaispäällikkö, kenraalimajuri
Ilkka Laitinen isännöi tapaamisen
Rajavartiolaitoksen Esikunnassa.
Kurssilaisia oli paikalla 19. Kuu-
limme erinomaisen mielenkiintoi-
sen ja ajankohtaisen ajankohtais-
katsauksen Rajavartiolaitoksesta
sekä Euroopan ja Suomen rajati-
lanteesta. Esityksen jälkeen ilta jat-
kui maittavan iltapalan ääressä vilk-
kaan keskustelun tahdittamana.

5.6. kurssin pääsihteerin isännöi
tapaamisen miinalaiva Uusimaalla
ja paikalla oli 17 kurssilaista. Tapa-
minen toteutettiin yhdessä 204.
MPK:n kanssa, jonka oli alukselle
kutsunut Rannikkoalivaston kom-
mentaja, kommodori Erkki Mikkola.
Miinalaiva Uusimaa irrotti Helsingin
Eteläsatamasta aamulla ja suun-
tasi kohti Kirkkonummen Upinnie-
mä. Miinalaiva Uusimaalla kurssit
tutustuivat aluksen toimintaan ja
tehtäviin merimatkan aikana. Mii-
nalaiva Uusimaalla tulivat tutuksi
sen tehtävät alueellisen koskemato-
muuden valvonnassa ja turvaa-
misessa, merimiinoittamisessa sekä
sukellusveneen etsinnässä ja tor-
junnassa.

Pääsihteerin Janne Muurinen

173. Maanpuolustuskurssi tapasi
merellisissä tunnelmissa 7.6.2017
tutustumalla Kuivasaareen ja Suo-
menlinnan kohteisiin.

181. Maanpuolustuskurssi vieraili
toukokuussa Lääkäriliitossa, missä
politiikkatoimialan johtaja Heikki
Pärnänen alusti Suomen hallinto-
historian suurimmasta uudistuksesta
– stotesta. Kyseessä on kokonai-
suus, jossa on jopa 25 mrd euroa ja
joka edellyttää yli 200 lain uudista-
mista ja joka astuu osittain voimaan
jo ensi vuonna, vaikka lakeja ei ole
vielä edes hyväksytty – olkoonkin,
että periaatteet tiedetään. Hallin-
nollisia rakenteita puretaan mer-
kittävä määrä siirtymällä 18 alueen
malliin, ja kansalaisen mahdolli-
suutta saada hoitoa parannetaan li-
säämällä valinnanvaputta. Lääkäri-
liiton toiminnanjohtajan, kurssiveljen
Heikki Pälven johdolla käytiin lisäksi
eutanasiakansalaisaloitteen poh-
jalta mielenkiintoista arvokeskuste-
lua ja perehdyttiin aktiivisen saatto-
hoidon käsitteeseen. Kurssi tutus-
tui lopuksi Lääkäriliiton testamentti-
lahjoituksena samaan Arvo Mäkelän
taidekokoelmaan.

Emäntä Pihla Allos

186. Maanpuolustuskurssi ta-
pasi 20 kurssisiskon ja -veljen vah-
vuisena Puolustus- ja Ilmailute-
ollisuus PIA ry:n tiloissa kurssisi-
sar Tuija Karangon kutsumana
31.5.2017. Verkottumisen ja iltapala-
n ohessa tilaisuudessa kuultiin
suomalaisesta puolustus-, ilmailu-,
avaruus- ja turvallisuusteollisuus-
alan ajankohtaisista asioista. Suu-
ret kiitokset hienosta tilaisuudesta
Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA
ry:lle. Rauno Hammarberg lupasi
järjestää seuraavan tapaamisen
syksyllä.

Hyvää alkanutta syksyä kaikille.

Pääsihteerin Torsti Astrén

190. Maanpuolustuskurssi vie-
raili 9.5.2017 Elinkeinoelämän kes-

193. MPK. Makumuotoilija Markku Luola kertoo pääosin Apetit raaka-aineista valmistetun ruoan tarinaa.

kusliitossa. Illan ohjelmassa oli tukeva rautaisannos työmarkkina-asioita, maittava iltapala sekä leppoisaa yhdessäoloa. Lämpimät kiitokset EK:n edustajille tilaisuuden järjestelyistä.

Pääsihteeri Tero Ylitalo

193. Maanpuolustuskurssi kokoontui 6.6.2017 jälleen runsaslukuisesti Apetit Oyj:n tiloissa toimitusjohtaja Juha Vanhaisen kutamana. Paikalla oli 26 kurssille osallistunutta. Kurssi on kokoontunut valmistumisestaan alkaen vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Ohessa Jarmo Tanhua kertoo räpin muodossa tapaamisestamme ja illan tapahtumista.

Vaikea nimi taivuttaa, tultiin Apetiitille, Makumuotoilijan taikomalle ruokavisiitille.

Kotimaista ruokaa, vegeä, Tuoreksia Olo kevenee, parempaa seksiä.

Kaivinkoneet kaivoivat rahaa, Sokeri ei ollut vielä miehille pahaa. Taidamme kutsua itseemme uudelleen kylään, Innovoimaan perinnekabinettiin Säskylään.

Tulevaisuus kuulemma proteiinia, Suosittelen mansikkaa ja kuohuviiniä. Koetilalla jatkuu hyvä Räpin sointi, Joskus saadaan luomusertifiointi.

Metsämies syöttää nyt kasviksia, Kurssi 193 sai herneistä kiksejä Pakasteella poistuu krapula ja nuha, Kiitos, että joukossamme on Vanhaisen Juha.

194. Maanpuolustuskurssi kokoontui 31.5. Espoossa, Kemiran Villa Granebo -edustustilalla. Puolustusvoimien komentaja, kenraali Jarmo Lindberg alusti Pohjolan turvallisuustilanteesta ja puolustusvoimien tuoreimmista hankkeista. Kurssia keskusteluttivat niin brexitin jälkeinen maailma kuin puolustusvoimien hävittäjähan-

Puolustusvoimien komentaja, kenraali Jarmo Lindberg kertoi mm. sodan ajan joukkojen vahvuuden kasvattamisesta 194. MPK:ille.

199. MPK Pentagonissa.

kinnatkin. Kurssitapaamista järjestivät oltermanni, Triton-pääomasijoitusyhtiön osakas Mikael Aro ja Alexander Groupin hallituksen puheenjohtaja Erkki Helaniemi. Kokoontumispaikan hoiti Kemiran toimitusjohtaja Jari Rosendal, joka kertoi kurssilaisille myös otaniemäläisen talon historiasta. Myös kurssimme pidetty pääsihteeri, prikaatikenraali evp Heikki Välivehmas oli äänessä, vaikkei pääsyt paikan päälle. Hän lähetti kurssilaisille mielenkiintoisen ääni- ja kuvatervehdyksen kaukaiselta aavikolta.

199. Maanpuolustuskurssi teki matkan Washington D.C:hen heinä-elokuun vaihteessa kurssiveli, prikaatikenraali Pekka Toverin kutsamana. Pekka toimii Suomen puolustusasiamiehenä USA:ssa ja Kanadassa asemapaikkanaan Washington D.C.

Pekka oli järjestänyt monipuolisen ohjelman ja hänen avaamaan pääsimme paikkoihin, joihin ei muuten olisi ollut asiaa: mm. Pentagon, Lockheed Martin, jossa F-35 hanketta esiteltiin ja pääsimme simulaattoria kokeilemaan, ja Suomen suurlähetystö, jossa kävimme keskusteluja Suomen ulkoasiainhallinnon ja Yhdysvaltain asevoimien

edustajien kanssa ja saunoimme lähetystön hirsisaunassa. Tutustuimme myös Naval Observatoryyyn, joka ylläpitää perinteiden lisäksi tarkkaa aikaa, Marine Corps -museoon, Newseum-museoon, johon kurssiveli Philip Aminoff oli järjestänyt asiaskontaktiensa avulla AV-järjestelmien erityisesittelyn, Arlington National Cemeteryyn, jossa kävimme Laurin Törnin ja John F. Kennedyn haudoilla ja seurasimme vahdinvaihdon tuntemattoman sotilaan haudalla. Tutustuimme myös Korkeimpaan oikeuteen, jossa saatua erityisesittelyä edesauttoi, että kurssisisar Tuula Pynnä oli matkalla mukana, ja vietimme BBQ-illan puolustusasiamiehen residenssissä.

Oltermanni Risto Siilos

201. Maanpuolustuskurssin kevätretkelle Karjalaan lähdettiin kymmenen kurssilaisen voimin. Matka alkoi 27. huhtikuuta aurinkoisessa säässä ja siniristilippujen liehuessa veteraanipäivän kunniaksi. Matkamme taittui Helsingistä Kiteelle junassa kokonaisturvallisuuden ja turvallisuuspolitiikan aiheiden parissa. Kiteeltä jatkoimme bussilla kohti Niirala, jossa Rajavartioaseman päällikkö kapteeni Matti Kettunen kertoi aseman arjesta ja ke-

hitys näkymistä. Rajanylityksen jälkeen siirryttiin teemassa sotahistorian ja Laatokan Karjalan historian teemoihin. Kauniiden vaarojen lomasta saavuimme Laatokan rantaan Kirjavalanlahdella ja sieltä edelleen talvisodan mottimaastoihin Lemetissä ja Kitilässä. Iltaruskon saattelemana jatkoimme Sortavalaan, jossa majoituimme hotelli Seurahuoneessa.

Seuraavana aamuna "valtasimme" Sortavalan, lähes samaa reittiä kuin JR 30 vuonna 1941. Nousimme Kuhavuorelle ihailemaan kaunista kaupunkia, joka on onnistunut säilyttämään suomalaisen asunsa vielä kohtalaisesti. Sortavalasta matkamme jatkui Laatokan länsirantaa myöten Lahdenpohjaan, sieltä Hiitolaan ja edelleen Käkisalmeen. Matkalla kävimme läpi jatkosodan hyökkäysvaiheen taisteluita, suomalaisten elämää alueella ja hieman jääkrihistoriaakin. Käkisalmen jälkeen jatkoimme Tiurin, Räisälän ja Kiviniemen kautta Rautuun, jossa majoituimme.

Viimeisenä matkapäivänämme tutustuimme Taipaleenjoen kunniakkaisiin taistelupaikkoihin. Ylitimme joen Neosaaresta vanhan lossipaikan kohdalta. Etenimme ensimmäisenä legendaarisen niittykasematin raunioille ja sieltä Linnakankaalle, josta avautui henkeäsalpaava näky Laatokalle. Täällä laskimme seppeleen sankarivainajien muistoa kunnioittaen Linnakankaan tukikohtaan nro 1. Tutustuimme vielä Talvisota-elokuvasta tuttuun Kansakoulun metsään ja Terenttilän tukikohtiin, erityisesti "Seurahuoneen" raunioihin (tukikohta nro 5). Talvisodan hengessä viimeisenä matkapäivänä meitä saatteli räntäsade ja kylmä viima aina nyky-Suomeen paluuseen asti. Kunnioittavin ja kiitollisin tuntein palasimme koteihimme – seuraavaa retkeä jo mielissämme suunnitellen.

Pääsihteeri Vesa Valtonen

202. MPK vieraili Turussa. Kohteina mm Valtakunnanvoudinvirasto, MRCC Turku ja Länsi-Suomen merivartiosto.

207. Maanpuolustuskurssi suur-
lähettilään vieraana Moskovassa.
Pondeva ryhmä kurssilta 207 teki
kevällä onnistuneen matkan
Moskovaan. Vierailun isäntäpa-
rina toimi kurssin jäsen, suurlähet-

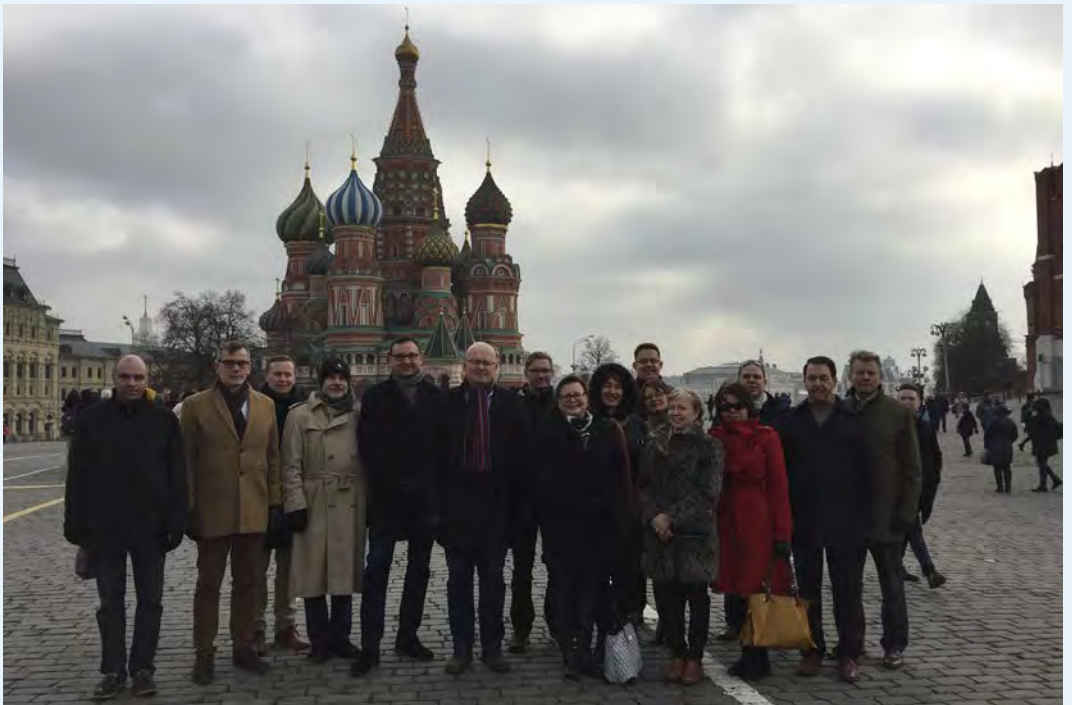
tiläs Mikko Hautala vaimonsa He-
lin kanssa. Viikonloppu alkoi tii-
viillä perehdytyksellä Venäjän ti-
lanteeseen ja mainiolla illallisella
suurlähettilään residenssissä. Mat-
kan toisena päivänä Kreml, Punai-

nen tori ja etenkin kylmän sodan
museo Bunker-42 olivat elämyk-
siä. Keskellä Moskovaa 65 metri-
ä maan alla sijaitseva kompleksi
toimi Neuvostoliiton ydinpom-
mittajien komentokeskuksena.
Nyt kävijää muistutetaan histo-
rian ohella nyky-Venäjän ydinpe-
lotteesta varsin hyytävillä video-
koosteilla.

Petri Jauhiainen

210. Maanpuolustuskurssi vie-
raili Maahanmuuttovirastossa Eu-
rooppa-päivänä 9.5. kurssiveli Rai-
mon isännöimänä, osallistujia oli
10. Tapaamisen teemana oli maa-
hanmuuttoon liittyvä tilannekuva.
Osallistujat saivat ajantasaista tie-
toa niin tilanteesta kuin viraston
toimivuudesta. Perinteisesti kes-
kustelua jatkettiin maittavan ilta-
palatarjoilun merkeissä, joka kir-
voitti myös keskustelemaan sote-
ja maakuntamuutoksesta.

Pääsihteeri Pertti Kuokkanen

207. MPK Punaisella torilla.

Tiipo Heponrauta

Aino ja Oskari Kallaksen talon pihapiirissä kertoi paikallisoppaamme Urmas Selirand monia mielenkiintoisia juttuja pariskunnan elämästä saarella.

**KANTA-HÄMEEN
MAANPUOLUSTUSYHDISTYS**

Kevätmatka Hiidenmaalle 26.–28.5.2017

Kanta-Hämeen Maanpuolustusyhdistyksen kevätkesämatka suuntautui tälläkin kerralla Viroon. Matkanjohtajana ja oppaana toimi yhdistyksemme jäsen Jukka Salminen. Hämeenlinnasta lähdimme perjantaina Pekolan bussilla Helsinkiin Makasiiniterminaliin, josta Lindan nopealla laivalla Tallinnaan. Siellä meitä odotti Eestibussin turistibussi, jolla matkamme Viron puolella jatkui.

Ensimmäinen kohteemme oli Kloogan leirialue reilut 40 km Tallinnasta länteen. Siellä on ollut mm.

keskitysleiri, inkeriläispakolaisten internointileiri ja koulutusleiri sotilaille. Oppaamme Jukka palautti mieleemme myös Baltian juutalaisten kovan kohtalon.

Kloogasta jatkoimme Paldiskiin, jonne aikanaan Pietari Suuri perusti sataman. Pienen kierroksen jälkeen menimme suojeluskunnan järjestämälle lounaalle paikalliselle upseerikerholle.

Maittavan lounaan jälkeen lähdimme Ämarin tukikohdan lähellä olevaan Padisen susteriläisluostariin. Pienenä yksityiskohtana todettakoon, että vuonna 1351 sieltä myönnettiin Vantaanjoen lohikalastusoikeudet. Padisesta lähdimme kohti Rohukylän satamaa ja siellä odottavaa uutta lautta. Ennen lautalle menoa ihailimme hetken Ungrun uusbarokkityylisen linnan raunioita. Lauttamatka kesti hieman yli tunnin. Hiidenmaalla

ajoiimme Heltermaan satamasta saaren pääkaupunkiin Kärldaan ja majoituimme Posti Hostelliin. Illallinen grillattiin hostellin pihassa olevalla grillillä, jossa Jukan Hiidenmaalla asuva tuttava oli jo tehnyt valmisteluja. Grillivirtausta tykötarpeineen olivat varsin maittavia.

Lauantaina päivä aloitettiin aamupalalla läheisessä ravintolassa, josta lähdimme tutustumaan saaren. Saimme oppaaksemme paikallisen sotamuseon entisen johtajan Urmas Selirandin, joka on erittäin hyvin perehtynyt Hiidenmaan historiaan. Tutustuimme saaren kaakkoisosassa olevaan Kassarin saaren kappeliin ja hautausmaahan, Aino ja Oskari Kallaksen olkikattonaiseen asuintaloon sekä Orjakun satamaan. Vierailimme myös saaren eteläkärjessä olevassa Sörun satamassa, jossa oli nähtävänä runsaasti vanhoja puulaivoja sekä M/S Estonian pelastusvene.

Lounaan jälkeen jatkoimme siten saaren länsiosiin. Kohteet olivat vanhoja sotilaskohteita ja kävimme Köpun niemellä olevalla majakalla. Kivinen majakka on korkealla mäellä, pari kilometriä lähimmästä rannasta ja se on Itämeren alueella vanhin majakka 1500-luvulta ja sen valo on korkeimmalla meren pinnasta, yli 100 metriä. Jatkoimme saaren pohjoisosassa olevalle Tahkunan niemimaalle ja siellä olevalle majakalle. Ylhäältä oli sielläkin kohteet maisemat ja sää oli kirkas, näkyvyyttä horisonttiin asti. Pääsimme ihailemaan myös hienoja luontokohteita. Kävimme majakan lähellä olevissa tykkipattereissa ja Hiidenmaan sotamuseossa. Illan jälkeen halukkaille oli lämpimässä puusauna. Osa matkalaisista lähti vielä uudestaan Kassariin Orjakun satamaan seuraamaan tuulekalla eli nokkahauki kalastuskilpailua ja illanviettoa.

Sunnuntaina herätys oli varhain, jotta ehdimme aamupalalle ja klo 8.30 Heltermaan satamasta lähtevälle lautalle. Mantereen puolella tutustumiskohteemme oli Kiltsin neuvostoaikainen lentotukikohta, jossa oli vielä vanhoja lentokonesuojia jäljellä. Seuraavaksi kävimme Haapsalun vanhalla rautatieasemalla, jonka asemakatos on 213,6 m pitkä eli juuri tsaarin junan pituinen. Seuraavaksi vierailimme hienolla rantapromenadilla ja opastetulla kieroksella Haapsalun piispanlinnassa. Iltapäivällä kävimme ravintola Muuriääressä herkullisella lounaalla ja sieltä kohti Tallinnaa. Laiva lähti klo 19.00 Helsinkiin. Satamassa meitä oli vastassa tuttu bussi, jolla loppumatka Hämeenlinnaan sujui mukavasti.

Jukanmatkojen järjestämistä matkoista voi lukea lisää sivulla jukanmatkat.fi ja matkat soveltuvat ryhmämatkoiksi kaikille maanpuolustuksesta kiinnostuneille.

Ilpo Heporauta

PIRKANMAAN MAANPUOLUSTUSYHDISTYS

Historiaa ja kulttuuria Mänttä- Vilppulasta

Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistyksen perinteinen kevätretki vaihtui kesäretkeksi ja suuntautui tänä vuonna Vilppulaan ja Mänttään. Retken kohteiksi olimme valin-

neet itsenäisyytemme juhluvuden kunniaksi historiaa ja taidetta. Retkipäivämme 13.6. sääkin oli perinteisestä auringonpaisteesta vaihtunut kuurosateiseksi. Se ei kuitenkaan juuri retkeläisiä häntannut.

Bussilastillinen yhdistyksemme jäseniä puolisoineen, vahvistettuna jälleen Tampereen reserviyhdistysten senioreilla, suuntasi matkan ensin kohti Vilppulaa ja vapaussodan aikaisten Vilppulan taisteluiden muistomerkkiä. Menomatalla puheenjohtajamme, kenraalimajuri Kalervo Sipi kertoi noista Vilppulan–Ruoveden seudulla käydyistä vapaussodan alku-

Vilppulan taisteluiden vaikuttava muistomerkki Vilppulankosken tuntumassa.

vaiheen taisteluista ja niiden merkityksestä.

Taistelut Vilppulan rintamalla käynnistyivät vähäisellä kahakalla 31. tammikuuta 1918, jolloin Vilppulan punakaarti 200 miehen voimin yritti vallata Mäntän, tullen kuitenkin torjutuksi. Sen jälkeen punaisten osasto eteni kohti Vilppulaa ja 2. helmikuuta käytiin taistelu Vilppulan kosken vaiheilla ilman kummempia tappioita puolin ja toisin. Yksittäiset taistelut Vilppulan alueella, joissa suurimmillaan oli noin pari tuhatta taistelijaa, jatkuivat helmikuun lopulle, jolloin painopiste siirtyi Ruovedelle.

Vilppulan rintaman taistelut jatkuivat aina maaliskuun puoliväliin saakka, jolloin punaisten oli vielä tarkoitus kahden panssarijunan tukemana hyökätä 17. maaliskuuta Vilppulan asemalle, jossa toimi mm. valkoisten komento- paikka sodan tässä vaiheessa. Valkoisten joukkojen isettyä 18. maaliskuuta Orivedelle, alkoivat punaiset saarrostusta peläten vetää joukkojaan pois ja näin Vilppulan taistelujen vaihe oli päättynyt ja edessä oli taistelu Tampereesta.

Kaikkiaan Vilppulan rintaman taistelut olivat mittasuhteiltaan suhteellisen pieniä, eivätkä miestappiotkaan sen mukaisesti olleet merkittäviä. Se oli osaltaan kuitenkin yksi vaihe taistelussa kohti lopullista ratkaisua ja antoi suuntaa tulevalle. Siksi se ansaitsee myös muistomerkkinsä, joka pystytettiin Vilppulan kosken rantatörmälle ja paljastettiin 10.7.1938. Muistomerkkin, johon tutustuimme Sipin seikkaperäisen esityksen jälkeen, on veistänyt Arvi Tynys ja paljastuspuheen piti patsashankkeen rahoittaja, vuorineuvos Gösta Serlachius. Juhlallisuuksiin osallistui myös sotamarsalkka Mannerheim.

Maukkaan lounaan jälkeen siirryimme taiteen pariin, ensin Peikiloon – entiseen rehutehtaan, jossa oli esillä lähes 40 pää-

osin suomalaisen taiteilijan mielenkiintoisia töitä. Sieltä siirryimme Gösta-museoon, jossa saimme ihailla sekä tämän päivän että menneiden mestareitten taide-teoksia erinomaisen oppaan havainnollisilla ja mielenkiintoisilla taustatiedoilla höystettynä. Myös tämä retkemme taiteellinen osuus täydensi osaltaan itsenäisyytemme 100-vuotisjuhlavuoteen liittyvää yhdistyksemme toimintaohjelmaa.

Teksti ja kuva: Pasi Alho

VARSINAIS-SUOMEN MAANPUOLUSTUSYHDISTYS

Visit Närpes

VSMFY:n kuluvan vuoden maakuntamatkan kohteena oli Närpiön kunta Suomen länsirannikolla.

Närpiö tunnetaan varsinaisesti tomaattipitäjänä mutta hallituksemme jäsenen, Esko Vägin kesämökkikunta osoittautui varsin monipuoliseksi ja todella tutustumisen arvoiseksi paikaksi. Närpiö on monikulttuurinen kasvukeskus, joka on tunnettu ja palkittu kyvyttään integroida maahanmuuttajat työelämään.

Pitkä matka Turusta Närpiöön tiesi aikaista aamunousua mutta bussissa nautittu sotilaskotisarten aamukahvi sämpylän ja munikin kera takasi matkaseurueen tyytyväisyyden. Perillä Närpiössä olimme etuajassa ja Pyhän Marian kirkkoon ympäristöineen tutustuimme suntion, närpiöläiseksi varsin selkeällä ruotsinkielisellä opastuksella. Hienoja harvinainen nähtävyydet ovat kirkon ympärillä edelleen olevat n. 150 kirkkotallia, pientä mökkiä, joissa kirkossa kävijät pitivät hevosiaan.

Seuraavana tutustumiskohteena oli Mittistan, josta jo nimi antaa vihjeen. Närpiöläisten kohtaustapaikka, jossa sijaitsee mm. ravintola Red & Green, taidehalli kuukausittain vaihtuvine näyttelyineen sekä kulttuurisali Frans Henriksson. Salissa järjestetään viikoittain konsertteja, esitelmiä ja muita tilaisuuksia. Sali toimii myös elokuvateatterina.

Maittavan lounaan jälkeen oli vuorossa kaupungintalo, jossa meidät vastaanotti Närpiön kaupunginjohtaja Hans-Erik Lindqvist. Kaupungintalolla saimme myös kuulla

Varsinaissuomalaiset Stella Polariksen muistomerkillä

esityksen retkemme pääasiallisesta kohteesta Stella Polariksesta. Historiskaföreningen Stella Polaris ry:n puheenjohtaja, kouluneuvos Per-Elof Boström ja majuri evp. Jan-Erik Juslin perehdyttivät kuulijat elävästi mittavan operaation kulkuun.

Esityksen jälkeen suunnistimme Nämpnäsiin Minnesmärketille, jossa laskimme kukkavihkon muistomerkillä. Saimme myös nähdä vanhan laiturin ja lahdenpohjukan, josta laivat kuljettivat arkaluontoisesta materiaaliin ja henkilöstön Ruotsiin turvaan. Operaatio Stella Polarikseen liittyi olennaisesti nykyinen Finby byahus, aiemmin rautatieasema jossa yhdistyksen vpj. Ben Nyberg esitteli sodan aikaisia radiolähettimisiä ja vastaanottimia joilla radioliikennettä hoidettiin. Upeasti talkootyöllä ylläpidetty kokonaisuus.

Seuraava kohteemme oli NTM, Närpiön Puu ja Metalli. Tutustuimme kattavan tuotevalikoiman tarjoamaan moderniin tehtaaseen, joka on perustettu 1950. Tehdas työllistää tällä hetkellä 400 työntekijää. Suunnittelussa panostetaan erityisesti kestävään kehitykseen, korkeaan laatuun ja ympäristöstävällisyyteen tehokkuutta unohtamatta. NTM kehittää, valmistaa, myy ja huoltaa raskasta kuljetuskalustoa sekä kierrätettävien materiaalien ja jätteiden keräys- ja kuljetuskalustoa. Emoyhtiö sijaitsee Suomen länsirannikolla Närpiössä ja tytäryhtiöt sijaitsevat Ruotsissa, Virossa, Isossa-Britanniassa ja Puolassa.

Maakuntamatkamme viimeisenä kohteena oli Frank Mangs Center. Ståbackan pienessä kylässä sijaitsevasta, suomalaissyntyisen evankelistan Frank Mangsin kasvuympäristönä olleesta maatilasta, on kehittynyt kristillinen hiljentymis-

ja kokoontumispaikka vaellusreititeinen. Tila on suosittu juhlien ja konferenssien pitopaikka niin isoille kuin pienemmillekin ryhmille. Tilalla toimii myös filmistudio ja Tv asema.

Matkalaisiamme jo aamulla lähtiessä askarruttanut kysymys, miksi operaatio Stella Polariksen arkaluontoisen materiaalin siirtopaikaksi valittiin juuri Närpiö, sai vastauksen. Oppaamme mukaan juuri pitkälti paikallisen murteen, ”syrjäisen” sijaintinsa ja kulkukelpoisen syvän lahtensa vuoksi. Viikinkiajan ruotsia ei taatusti ymmärtänyt kukaan ulkopuolinen henkilö, joten närpiöläiset eivät ymmärtäneet kuljetettavia, eivätkä kuljetettavat närpiöläisiä.

Tänään tilanne oli jo kokonaan toinen ja saimme nauttia hienosta vieraanvaraisuudesta ja selkeästä eloisasta kielellisestä keskustelusta.

Tuija Saura

Alueellisten yhdistysten yhteystiedot

Etelä-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
www.esmpy.fi
Sihteeri Anneli Niskanen
Purolantie 3
50350 NOROLA
+358 (0)40 519 0881
anneli.niskanen@surffi.fi

Kanta-Hämeen Maanpuolustusyhdistys ry
www.khmpy.net
Sihteeri Ilpo Heporauta
Halmekatu 3 B
13130 HÄMEENLINNA
+358 (0)500 367 150
ilpo.heporauta@gmail.com

Keski-Suomen Henkisen Maanpuolustuksen Liitto ry
www.kshmpl.fi
Sihteeri Sirkku Laurila
Naissaarentie 6
40800 VAAJAKOSKI
+358 (0)50 68 186
sihteeri@kshmpl.fi

Kymen läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Paavo Mikkonen
Keskikoskentie 4 A 3
46800 MYLLYKOSKI
+358 (0)44 550 9375
paavo.mikkonen@pp.inet.fi

Lapin Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Kristiina Kantola
Lapin aluehallintovirasto
PL 8002
96101 ROVANIEMI
+358 (0)295 017 362
kristiina.kantola@avi.fi

Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Kristina Alho
Arkkitehdinkatu 18 A 10
33720 TAMPERE
+358 (0)40 833 8490
kisse.alho@elisanet.fi

Pohjois-Karjalan Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri, toimistos sihteeri Marko Jalkanen
Pohjois-Karjalan aluetoimisto
PL 28
80101 JOENSUU
+358 (0)299 434 406
pkarmpy@gmail.com

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun
maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri, pelastusylitarkastaja Tom Tallberg
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 293
90101 OULU
+358 (0)400 159 789
tom.tallberg@avi.fi

Pohjois-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Eero Heikkinen
Hiihtäjätie 15 B 19
70200 KUOPIO
+358 (0)50 490 5711
psavmpy@gmail.com

Päijät-Hämeen alueen Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Tuija Nummela
Suojalantie 21
12130 MOMMILA
+358 (0)50 544 8682
tuija.nummela@phnet.fi

Satakunnan Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Taina Mäkitalo
Yrjönkatu 22
28100 Pori
+ 358 (0) 40 751 8914
sat.respiirit@dnainternet.net

Uudenmaan Maanpuolustusyhdistys ry
www.umpy.fi
Toiminnanjohtaja Matti Virpiaro
Vuolteenmetsätie 38
04600 MÄNTSÄLÄ
+358 (0)400 402 378
matti.virpiaro@umpy.fi

Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistys ry - Vasa läns
Försvarsörening rf
Sihteeri Kati Bång
Pikitynnyrintie 1
67200 KOKKOLA
+358 (0)44 725 0011
kati.bang@centria.fi

Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistys ry
www.vsm.py.com
Sihteeri, pelastustarkastaja Pirjo Tuominen
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
PL 22
20801 TURKU
+358 (0)40 539 1024
pirjo.tuominen@avi.fi

Oikotie yhteiskunnan huipulle

MAANPUOLUSTUS

MAANPUOLUSTUSKURSSIYHDISTYKSEN JULKAISU

Maanpuolustus on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä lehti, jonka jakeluun kuuluvat muun muassa kaikki valtakunnallisen maanpuolustuskurssin käyneet. Lehden levikki on 12 000 kappaletta. Maanpuolustus on kokonaisturvallisuuden ajankohtaisiin aiheisiin teemanumeroitain syventyvä julkaisu, joka tarjoaa yritykselle kanavan antaa täsmätietoa korkealaatuisista tuotteistaan ja palveluistaan suoraan yhteiskunnallisille vaikuttajille. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1966.

AIKATAULU 2017

- Nro 119** ilmestyy 16.3.
Painovalmis ilmoitusaineisto (pdf, jpg) toimituksessa **2.2.**
- Nro 120** ilmestyy 2.6.
Painovalmis ilmoitusaineisto (pdf, jpg) toimituksessa **20.4.**
- Nro 121** ilmestyy 21.9.
Painovalmis ilmoitusaineisto (pdf, jpg) toimituksessa **10.8.**
- Nro 122** ilmestyy 5.12..
Painovalmis ilmoitusaineisto (pdf, jpg) toimituksessa **19.10.**

TEEMAT

Venäjä
Suomen puolustuksen tulevaisuus
Arktinen yhteistyö
Transatlanttiset suhteet

ILMOITUSKOOT JA HINNAT

3. kansi (takakannen sisäpuoli)	170 x 250 mm	1200 €
1/1 sivu	170 x 250 mm	1000 €
1/2 sivu vaaka	170 x 125 mm	600 €
1/2 sivu pysty	85 x 250 mm	600 €
1/4 sivu	85 x 125 mm	300 €

Huom! Muista lisätä leikkausvara 3 mm

ILMOITUSTILAN VARAUKSET JA TIEDUSTELUT

Toimituksen sihteeri Juha Valtamo
puh. 040 149 3649
maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com

1/1

1/2
vaaka

1/2
pysty

1/4

Posti Green